

69. évf., 2015. IV. 16., 14. szám

Jó Pajtás

Fotó: Dávid Csilla

*Az újvidéki József Attila iskola
kiválóságai tanárnőjükkal*

Ápoljuk jobban anyanyelvünket!

Mit tehetünk a Földért a Föld napján?

Remek móka a kerékpározás

A topolyai Capriolo és lapunk kis tavaszi nyereményjátékának eredményhirdetése

Égészséges, környezetkímélő vagy természetbarát, ahogy tetszik, de hidd el, kerékpározni egészséges! – így kezdtük március elején kisebb nyereményjátékunkat, mely nem titkolva a kerékpár népszerűsítését is célul tűzte ki. Szeretnénk ugyanis hozzájárulni ahhoz, hogy a tavasz közeledtével nagyobb kedvvel kapjátok elő a bringát, és használjátok, amikor csak lehet. Ezzel még nem válunk hobbikerékpárosokká, akik állítólag heti háromszori kiadós edzés során legalább 30 ezerszer fordítják körbe a kereket, még kevésbé közelítjük meg az élversenyzőket, akik évente talán 6 milliószor is körbetekerik a pedált, de magunkkal mindenképp jót tettünk.

A kerékpár megmozgatja szinte minden izmunkat, fejleszti a láb, a csípő és a fenék izmait, de megdolgoztatja a kar-, a törzs-, és a háti-zomzatot is. Annak is megfelel, akinek alacsony az edzettségi szintje, jót tesz a szívnek, fokozza testi erőnlétünket, így szellemi képességeinkre is pozitívan hat. Nem utolsósorban kétkerekűzni remek móka, barátkozásra ad alkalmat.

Márciusban a biztonságos és élvezetes közlekedés, a kerékpársport kérdéseit jártuk körbe. Összesen négy alkalommal egy-egy kérdést is feltettünk, melyekre a múlt hét végéig vártuk a válaszokat. Játékunkat a **topolyai Capriolo** kerékpárszerelő és -forgalmazó cég tette lehetővé. Nem is akárhogyan! Tizenkét szerencsés olvasónkat ajándékoz meg, méghozzá a következőkkel: 4 kerékpársisak, valamint 4-4 hátsó és első lámpa.

Először vegyük sorra, milyen válaszokat vártuk kérdéseinkre!

8. szám: a kerékpározás fajtái: hegyi-, országúti-, túrakerékpározás, spinning vagy szobakerékpározás.

9. szám: indulás előtt le kell ellenőrizni hogy fog a fék, épek-e a lámpák, feszes-e a lánc, működik-e a csengő, megvan-e a bukósisak. Induláskor nézzünk körbe, irányjelzéssel jelezzük, hogy bekapcsolódunk a forgalomba, az irányváltást (hátranézés után) kinyújtott kézzel jelezni. A kormányt nem szabad elengedni, nem szabad kutyát vezetni, a lámpákat este vagy szürkületkor be kell kapcsolni stb.

10. számból: csak a lovaglás jár kisebb környezeti terheléssel.

11. számból: a kerékpározás szakágai: országúti, pálya-, BMX és mountain bike.

Most pedig következzenek a szerencsés nyertesek!

Kerékpársisakot nyert:

Gordos Bence, 6. osztály, Cseh Károly iskola, Ada
Totok Evelin, 8. osztály, Miroslav Antić iskola, Palics
Kórizs Sarolta, 3. osztály, Nikola Đurković iskola, Bácsfeketehegy
Varga Klaudia, 8. osztály, Samu Mihály iskola, Óbecse

Első lámpát nyert:

Nagygyörgy Zsóka, 4. osztály, Petőfi Sándor iskola, Királyhalom
Miklós Ditta, 5. osztály, Cseh Károly iskola, Ada
Bóka Lúcia, 4. osztály, Novak Radonić iskola, Mohol
Cirok Ádám, 7. osztály, Gligorije Popov iskola, Kisorosz

Hátsó lámpát nyert:

Futó Sára, 7. osztály, Svetozar Marković iskola, Bácsföldvár
Telek Adrián, 7. osztály, Október 10. iskola, Horgos
Bóka Kristóf, 7. osztály, Móra Károly iskola, Szaján
Curnovity Lilla, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér
Jó tekerést kívánunk mindenkinek, a nyereményeket pedig hamarosan postázzuk.

N-a

Olvass bennünket a jövő héten is!

Tudtuk, hogy rövid lesz a tavaszi szusszanó, és ebben nem is csalatkoztunk. Így vagytok vele ti is?

Reméljük, szabad perceitekben azért kézbe vettétek a Jó Pajtást, és le sem tudtátok tenni. Kíváncsiak vagyunk, mennyire nyerte el tetszéseteket a ZsenikusZ. Írjátok meg! Ha igényt tartotok a fejtörőkre, akkor a jövőben nagyobb teret szentelünk hasonló gondolkodásfejlesztő-szórakoztató tartalmaknak.

Mai címodalunkon az újvidéki József Attila iskola három tanulóját láthatjátok magyartanárnőjünkkel, valamennyien sikeresen vették az akadályokat az anyanyelvi versenyen. A jövő héten a pacseri nyolcadikosok néznek majd vissza ránk a címodalról, minthogy műszaki tanárunkkal és osztályfőnökünkkel elkészítették lapunk névtábláját. Köszönjük nekik, ezúttal is!

Mai poszterünket a Föld napja jegyében bolygónk szenteltük. Reméljük, ti is hozzájárultok a környezet óvásához, várjuk erről szóló beszámolóitokat. Még valamit elárulok: egy hét múlva ugyanazon a helyen Hosszú Katinka úszónővel „találkozhattok” majd.

Olvassatok bennünket a jövő héten is!

Lupsánné Kovács Eta Biciklis induló

Hajrá fiúk,
vonz a messzeség,
hosszú az út,
a cél messze még!
Szilvakék az ég,
forog a kerék.

Harsan a jel,
indul a csapat,
gyorsan teker,
új sikert arat,
hajnalban kél,
perzsel már a Nap,
forró a szél,

verejtek szakad:
bringára fel!
gyönyörű vidék,
barátra lel
minden nemzedék:
hajrá fiúk,
vonz a messzeség,
hosszú az út,
a cél messze még!
Szilvakék az ég,
forog a kerék.

„Szeretek a zombori gimibe járni!”

Pályaválasztóknak ajánljuk

A zombori Szentháromság Tér sarkán álló, az Osztrák–Magyar Monarchia idején létrehozott, műemlékvédelem alá tartozó épület ablakain át nap mint nap kiszűrődik a diákszivaj, az aktív tanulás életes zaja. A zombori Veljko Petrović Gimnáziumnak jelenleg hat párhuzamos tagozata van, abból egy magyar, két matematikai, három nyelvi tagozat létezik. A magyar tagozaton általában tíz fő körüli a létszám. A tantárgyak többségét a tanulók magyar nyelven tanulhatják.

– Angolon, németen és tornán szerb osztályokkal tanulunk, sportolunk együtt. Nagyon jóban vagyunk egymással. Öt tantárgyat szerbül tanulunk (német, torna, pszichológia, szerb, angol), de nincs gond a nyelv eltéréseivel, megértők és türelmesek a tanárok – nyilatkozta a kupuszinai **Péter Kinga** másodikos gimnazista.

A doroszlói **Pelt Patrik** elsős, és máris határozott véleményt alkotott iskolájáról:

– Tetszik, hogy mindig a délelőtti váltásban járok iskolába. Általános műveltségre teszünk szert, ez fontos szempont, mivel még nem döntöttem el, milyen szakirány a nekem való. Egyet tudok, a történelem a kedvenc tantárgyam – hallottuk Patriktól.

Wilhelm József a gimnázium történelmetanára a következőkről számolt be:

– Az intézménynek több neves diákja volt, Bárczi Géza, Szenteleky Kornél, Herceg

Kinga és Patrik a szelfin

János. Az utóbbi időben is a tanítványok többsége sikeresen végezte el egyetemi tanulmányait. Jogász és orvos szakosok, képzőművészek, zeneművészek kerültek ki tanítványaink sorából, úgy itthon, mint külföldön eredményesen felvételiztek tanulóink. Közülük hetven százalék állami költségvetésen tanul tovább. Ez bizonyítja, hogy jó alapokkal indulnak. A harminc százalék, amely saját költségvetésen kezdi meg az egyetemet, az első év után bekerül az állami költségvetésbe. Folyamatosan pályázik az iskola, ennek köszönhetően lehetőség van testvériskolai kapcsolatok kiépítésére. Az elmúlt években Hamburggal, Budapesttel, Banja lukával, Abonnyal, a svájci Romanshornal, a romániai Temesvárral tartottuk a kapcsolatot. Amikor rendelkezésre állnak pályá-

zati források, akkor folyamatosan fenntartjuk ezeket a kapcsolatokat. Odafigyelünk, hogy minden évben sikerüljön valamelyik iskolával testvérkapcsolatot ápolni. Tavaly a budapesti Piarista Gimnázium tanulói és tanárai jártak nálunk, és mi viszonztuk ezt a látogatást. Sikerült két multimediális tantermet felszerelnünk, egyrészt a Magyar Nemzeti Tanács, másrészt a Tartományi Oktatásügyi Titkárság segítségével. A gyerekek folyamatosan részt vesznek különböző szakkörökön, többnyire magyar nyelvből, informatikából, történelemből, fizikából és matematikából. Ezekből a tantárgyakból általában sikerül kijutni az országos versenyekre és helyezéseket elérni. Évenként van kirándulási lehetőség, ez persze fizetős. Minden évben lehetőséget teremtünk cserediák-kapcsolat kialakítására. Ennek köszönhetően a közelmúltban volt egy tanulóink Brazíliában, illetve mi is fogadtunk egy brazil cserediákot. A tanulók aktívan részt vesznek a különböző városi egyesületek, a Magyar Polgári Kaszinó, a Berta Ferenc Zsebszínház eseményein.

Péter Kinga elmondta még:

– Szeretek a zombori gimnáziumba járni a társaság miatt is. Viszonylag kevesen vagyunk az osztályban, de nagyon összetartó generáció a miénk – mondta Kinga, aki iskolás szelfijét is megosztotta velünk.

Lennert Móger Tímea

Jovan és Ágnes

Kedves gyermekek, hallotkátok-e már az Arany Maci óvodáról? Ez egy mókás ház, amely minden részletében szokatlan. A háztető zöld színű, a piros falakat fehér pöttyök díszítik. Noha a szobák szűkre szabottak, tömve vannak játékokkal, képeskönyvekkel.

Azt tudjátok-e, hogy vajon kik azok, akik minden reggel örömmel mennek az óvodába? Ők bizony Jovan és Ágnes, akik egymás legjobb barátai

– így kezdődik az újvidéki Forum Könyvkiadó új gyermekeknek szánt kiadványa, melynek címe is sokat elárul: Jovan és Ágnes. A kétnyelvű: cirill betűkkel írt szerb és magyar nyelvű könyvben a legfiatalabb olvasók megismerhetnek két kultúrából érkező óvodással, vagyis Jovannal és Ágnessel, akik a legjobb barátok a világon. A kötet rendkívül előnyös a nyelvtanulásra, hiszen a teljes történet két nyelven fut végig az oldalakon, így a kis olvasók is könnyűszerrel ellenőrizhetik a másik nyelven, pontosan értettek-e meg mindent. A kötet ugyancsak jó szolgálatot tesz mindazoknak, akik most ismerkednek a cirill ábécével.

A történet szerzői **Jovana Kulauzov Reba** és **Túró Lídia**, a szemet gyönyörködtető kötet illusztrációit pedig **Sašenjka Meljnjkov Ivanović** készítette. Az egyszerű történet hozzájárul ahhoz, hogy a magyar és a szerb

Könyvajánló

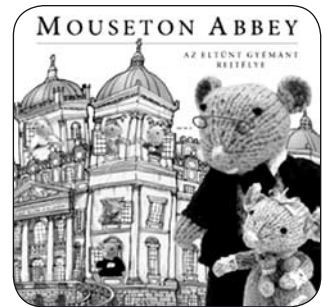
gyerekek jobban megismerjék egymást, és még jobban megszeressék a szülőföldjüket.

A kötet beszerezhető több vajdasági könyvesboltban a Forum egyéb kiadványaival együtt: Óbecsén, Magyarkanizsán, Nagybecskerekén, Szabadkán, Szenttamáson, Topolyán, Újvidéken, Zentán és Zomborban, vagy rendeléssel közvetlenül a Forum Könyvkiadóban telefonon (021/457-216) és interneten a csaba@forumliber.rs e-mail címen.

N-a

Az eltűnt gyémánt rejtélye

A Cincin-kastély lakói a karácsonyt ünneplik. A hagyomány szerint Lord Cincin és népes rokonsága a vacsora végén kézbe veheti a legfértettebb családi ereklyét, a Nagy Hatlyukú Sajtgyémántot, és kívánhat valamit. Ám az idén nem úgy alakul

az ünnep, ahogyan megszokták. A ház csillog-villog, az ünnepi vacsora csak tálalásra vár, ám a Nagy Hatlyukú Sajtgyémánt szőrén-szálán eltűnt.

Kövessük Lord Cincint és szolgálóit a kastély zegzugos emeletein, hogy megtaláljuk a családi kincset!

Vajon kudarcba fullad-e az ünnep, melyet **Mouseton Abbey** izgalmas könyvében karácsonk hívnak? Elhangozhatnak-e a karácsoni kívánságok? És előkerül-e idejében a Nagy Hatlyukú Sajtgyémánt? A kötet Magyarországon szerezhető be 2500 Forint körüli áron, esetleg interneten is megrendelhető.

Ápoljuk jobban anyanyelvünket!

Az újvidéki József Attila Általános Iskola diákjai ismét sikeresen vettek részt a községi anyanyelvi versenyen

Újvidéken 20. alkalommal szervezték meg a községi anyanyelvi versenyt az Oktatási, Tudományügyi és Technológiai Fejlesztési Minisztérium, valamint az Újvidéki Egyetem Magyar Nyelv és Irodalom Tanszéke szervezésében.

Az újvidéki József Attila Általános Iskola diákjai minden évben sikeresen szerepelnek ezeken a versenyeken. **Klemm Márta**, az iskola magyartanárnöje elmondta, hogy a községi versenyen a négy magyar nyelvű oktatást is nyújtó újvidéki iskola (Nikola Tesla, Sonja Marinković, Petőfi Sándor és József Attila), a tiszakálmánfalvi (budisavai) Ivo Andrić, valamint a pirosi (rumenkai) Szent Száva iskola tanulói vettek részt. A felső tagozatos tanulók korosztályok szerint négy kategóriába sorolva mérték össze tudásukat. A József Attila iskola diákjai három kategóriában első helyezést értek el: a hatodik osztályos **Fodor Izabella** (Újvidék), a hetedik osztályos **Hipik Tibor** (Újvidék) és a nyolcadik osztályos **Novák Dominik Alex** (Újvidék). A továbbjutottak április 18-án a körzeti versenyen, a legjobbak pedig a köztársasági versenyen, Szabadkán szerepelnek majd.

– A felkészülés egész évben tart, egy kategóriában egy diákot küldünk, akit az iskolabajnokságon elért eredmények alapján választunk ki. A diákjaim minden évben eljutnak a köztársasági versenyre, nagyon sok díjat hoztak már haza. Az iskola minden feltételt biztosít a felkészüléshez. Szeretném kiemelni, hogy a tanáraink nagyon szépen és választékosan beszélik a magyart, ami hozzájárul a fiatalok minőségi oktatásához. Például az angoltanárnök annak idején eljutott a köztársasági magyar versenyre – mondta Klemm tanárnök.

Mindhárom diáknak több fogalmazása megjelent már a Jó Pajtás hasábjain. Megkérdeztük őket, milyen eredményeket értek el eddig, mivel foglalkoznak az iskolában és azon kívül.

Hipik Tibornak ötödikes korában nem sikerült továbbjutnia, egy évvel később viszont már a legjobbak között volt a köztársaságin. Tibor nemcsak magyar nyelvből jeleskedik, hiszen tavaly részt vett a községi matekversenyen, de a Dunav röplabdacsapatát is erősíti a mérkőzéseken. Az irodalom, valamint a költészet szintén közel áll hozzá, számos fogalmazást, verset írt és emellett szavalt. Eddig két kalandregény írásába is belefogott, az egyik már majdnem elkészült.

Fodor Izabella szabadidejében zeneiskolába jár és hegedűn játszik. Önszorgalomból

slágereket, operettekét és népdalokat is tanul, most éppen szolfézszból készül versenyre. Novák Dominik Alex már négy éve jár anyanyelvi versenyekre, ötödikes korában a községi megmérettetésen második, tavaly a köztársaságin pedig harmadik lett. Egy évvel ezelőtt a körzeti földrajzversenyen harmadik helyezést ért el, és az idén is eljutott a körzetre. A kritikus hangvételű versek írása Alex egyik kedvenc időtöltése.

A tanulók mondhatni rutinosan készülnek a versenyekre. Izabella elmondta, hogy a magyartanárnök ebben sokat segít, mert nagyon jól előadja a tananyagot. Ezenkívül hozzáfűzte, hogy szeretné, ha több magyar diák lenne Újvidéken, és azok jobban ápolnák anyanyelvüket, igyekeznének megőrizni azt.

Vadócz Márk
Fotó: Dávid Csilla

Klemm Márta

Fodor Izabella

Novák Dominik Alex

Iskolanap a színház ünnepén

Hatvanéves az óbecsei Petőfi Sándor iskola

A z óbecsei Petőfi Sándor Általános iskola naptárában március 27-e piros betűs ünnep: iskolanap. A kultúrkör színháztermében került sor az ünneplésre. A szépen földíszített színpad, a rügyező fa, az aranyló padok, a lámpák, mind a tavaszt idézték.

Nikola és Virág műsorvezetők szólaltak meg elsőként:

– A mai nap nagy ünnep számunkra, hisz iskolánk 60. születésnapját ünnepeljük.

Ezután az iskola énekkara lépett elő, s elénekelték az iskola himnusztát:

„Ünnepeljük iskolánknak napját,
Ünnepeljük ezt a szép napot,
Petőfi Sándor emléke lobogjon,
ki a harcban példát mutatott.

Hogyha egyszer elmegyünk majd innen,
Jön helyettünk ezer kisdíák,
De szívünkben élni fog az emlék,
Petőfi Sándor, a mi iskolánk.”

Először Petőfi verseiből hallhattunk egy csokorra valót a fősősök előadásában, majd az idei évben a legjobb eredményeket elért alsós szavalók mutatkoztak be: a negyedik **Herbatényi Zalán**, **Kákonyi Balázs**, a másodi-

Szűcs Budai Engelbert igazgató a legjobb tanulókkal

kos **Kiskomáromi Zsolna** és **Koncz Antónió**. A harmadikosok roma tánca után a műsorvezetők időutazásra hívtak minket: visszaröpítettek bennünket a '60-as, '70-es, '80-as évekbe. Közben **Szemendri Tamás** hegedűjátékában gyönyörködhattunk.

Az énekkar a Devojka mala kezdetű dallal vitt minket vissza a múltba, a hatvanas évekbe.

Ezután a negyedikes táncosok szintén a hatvanas évek zenéjére, a Szomszédok betétdalára, a fősősök pedig Elwis Presley zenesámára táncoltak.

Hallhattuk Jovan Jovanović Zmaj verseit, majd a negyedikes **Tallós Hédi** a Lokomotiv GT slágerét adta elő.

A hetvenes években a korzó volt a fiatalok gyülekezőhelye, ott sétáltak, társalogtak, szerelmeket szőttek. A korzó hangulatát a hetedik és nyolcadikos tanulók próbálták meg idevarázsolni.

A tévé megjelenítése, az időjárás bemondása után ismét az énekkart hallhattuk, mégpedig a Beatles együttes Yesterday című dalának eléneklésével búcsúztak.

Az igazgató, **Szűcs Budai Engelbert** beszéde következett. Először is üdvözölte a vendégeket, az egybegyűlteket, majd szólt az új iskola megépüléséről, fontosságáról.

– Nagyon fontos olyan helyé tenni az iskolát, ahová a tanár és a tanuló nap mint nap szívesen jön, mert, ahogyan egy bölcs mondás tartja: minden gyermek megérdemel egy-egy elégedett pedagógust. Elődeinktől kapott örökségünket féltve őrizzük: iskolánk hírnevét, eredményességét. Hogy milyen volt egykoron az iskola légköre, a tanítás, felhívásunkra a Fi-

Koncz Antónió

Kákonyi Balázs

Az énekkar

Petőfi versei is felhangzottak

Az iskola ritmikai csoportja

gyelő diáklapunknak küldött sok-sok írás tesz tanúbizonyságot. Sokan, egykori diákok (ma már ápolónő, angoltanár, pap, színész, kémia tanár, orvos), tanárok, egykori igazgatók fogalmazták meg emlékeiket egykori tanáraikról, iskolájukról, diákjaikról.

Ezután megjutalmazta azokat a diákokat, akik az idei tanévben a legnagyobb elismerést érték el. Az alsósok közül: a negyedikes **Kákonyi Balázs**, **Tallós Hédi**, a másodikos **Kiskomáromi Zsolna** és a negyedikes **Aleksandra Mrđanov**. A felsősök közül: a hatodikos **Szabó Beatrix**, a hetedikos **Varnýú Kinga**, **Nikola Tomić** és a nyolcadikos **Fazekas Sára**.

Az iskolanap alkalmából meghirdetett irodalmi pályázat győztesei következtek: a hetedikos **Kisutcai Szilárd**, a harmadikos **Miroslav Mrđanov**, **Pekár Noémi** és a hatodikos **Teodor Velicki**.

A képzőművészeti pályázat győztesei: az elsős **Becsei Hunor**, a negyedikes **Kákonyi Balázs**, a harmadikos **Budai Adrián** és a másodikos **Német Tamás**.

Az előadás után a vendégek megnézhatték az iskola előcsarnokában lévő Petőfi-kiállítást, megvásárolhatták az erre az alkalomra készült iskolaújságot, a Figyelőt.

A petőfisek ismét méltóképpen ünnepeltek.

Koncz Erzsébet

Alkalmi jelenet a színpadon

Így nézett ki az időjárás-előjelzés a színpadon

LELKIZZÜNK!

Madarat tolláról, embert csúnya beszédéről (2. rész)

Az előző részben szó volt a káromkodás társadalmi gyakoriságáról és annak kiváltó okairól. A tiltás mellett, szülőknek és gyerekeknek egyaránt törekedniük kellene arra, hogy más módszerekkel küszöböljék ki a trágár szavak gyakori használatát, ha már szokásunkká vált. Ahogy azt ígértem, ezen a héten megismerkedünk néhány „leszokásra” vezető technikával!

1. Kérdezzétek meg a szüleiteket, mit jelent pontosan egy-egy kimondott trágárság! Gyakran mások anyját, „emeletjűk”, miközben fogalmunk sincs, tényleg mit mondunk. Vannak szavak, melyeket nem ismerünk, meglephet benneteket azok jelentése. Sokszor elég maga a magyarázat arra, hogy később ne használjátok az ocsmány szavakat.

2. Ha úgy érzed, hogy már számodra is zavaró a túlzott káromkodás, érdemes elgondolkodnod azon, mit akarsz elérni a gyakori csúnya beszéddel, vajon miért akarsz ilyen módon felhívni magadra a figyelmet.

3. Ha a szülők is vulgárisan beszélnek, nagy a valószínűsége, hogy a gyerekeik követik a példájukat. Előbb fogtok trágár szavakat használni a szomszéd néni és tanárnő előtt például, ha a szüleitek nem mutatnak jó példát. Kérjétek meg a szüleiteket, hogy ők is jobban figyeljenek oda a hétköznapi beszédükre!

4. Beszélgetsetek el a szüleitekkel, tanáraitokkal, hogyan vélekednek a felnőttek arról, ha a gyerekek csúnyán beszélnek! Annak ellenére, hogy társadalmilag nem annyira elítélendő a csúnya beszéd, azokról, akik trágár módon használják anyanyelvüket, mégis rosszabb véleménnyel vannak az emberek.

5. Nehezebb leszokni a trágár beszédéről, ha szokássá vált. Épp ezért használjátok ki azt a képességeteket, hogy képesek vagytok mindig újabb és újabb „helyettesítő” szavakat használni! Nézzetek vicces szófordulatok után! A „teremburáját” szófordulat például annak ellenére, hogy nemigen elterjedt, egészen jól kifejezi azt, ha valakivel, valamivel elégedetlenek vagytok. Ha elég kreatívak vagytok, saját magatok is kitalálhattok vicces szófordulatokat!

6. Mit tegyünk, ha a környezetünkben csúnyán beszélnek a gyerekek? Szóljunk nekik, vagy tegyünk úgy, mintha meg sem hallottuk volna? Kellemetlen lehet, a helyzettől függ, hogyan reagálunk.

Nem szabad elfelejteni, hogy beszédstílusunk csakis minket minősít, elárulja, milyen emberek vagyunk. Néhány tipp adtunk, remélem hasznosnak és alkalmasnak bizonyulnak. Csipegessetek!

Kis Laura

Hetven éve fejeződött be a második világháború

1945-ben a húsvéti ünnepeket a szövetséges katonák már a náci Németország területén töltötték. Az év tavaszán nyugatról az amerikai, angol, francia csapatok, keletről a szovjetek igyekeztek Berlin felé. A Ruhr-vidék térségében folytak az utolsó jelentős csaták, melyek után a német ellenállás teljesen összeomlott. Április 16-a és 25-e között a Vörös Hadsereg körülvette a német fővárost. Két héttel később a háború befejeződött Európában.

Kereken hetven éve ért véget történelmünk legnagyobb, egyben legtöbb emberáldozatot és anyagi kárt követelő háborúja. A második világháború hat évig tartott. 1939-ben kezdődött a náci Németország és a Sztálin vezette Szovjetunió Lengyelország elleni támadásával. A sikeres akció után Hitler sorban lerohanta Európa számos országát, köztük Franciaországot, Belgiumot, Norvégiát, Jugoszláviát. Először a britek, már 1940 nyarán, ellenálltak a náciknak. A következő évben a Barbarossa-hadművelettel a németek június 22-én, hajnali 3.15-kor a Szovjetuniót is megtámadták. A támadás késett, mivel a németeknek szövetségeseiket, a fasiszta olaszokat kellett megsegíteniük Afrikában, az angol seregek ellen. A német Afrika-hadtestet Erwin Rommel tábornagy, a „sivatagi róka” vezette. Az USA csak 1941 végén lépett be a háborúba, a Pearl Harbor elleni japán támadást követően.

1942-ben heves harcok folytak a nyugati és a keleti fronton, sőt a Csendes-óceán térségében is. A Midway-szigetknél az amerikai flotta nagy vereséget mért a japánokra, ezzel megbosszulva Pearl Harbor katasztrófáját. A legnagyobb páncélos ütközetre 1943 júliusában és augusztusában került sor a keleti fronton Kurszknál, ahol a német és a szovjet csapatok megvívták a történelem legnagyobb tankcsatáját. Ezalatt július 9-én a szövetségesek megkezdtek a szicíliai partraszállást (Husky-hadművelet), amely után a fasiszta Olaszország kapitulált, Mussolini pedig elvesztette hatalmát.

A normandiai partraszállás

1944-ben a szövetségesek az amerikaiak vezetésével döntő fölényhez jutottak. Június 6-án megkezdődött a normandiai partraszállás, az Overlord-hadművelet Dwight D. Eisenhower vezetésével. Ez a nap a történelemben a D-nap-ként ismert. A döntő hadművelet célja a német atlanti védővonal áttörése, Párizs felszabadítása, majd előretörés

A kurszki tankcsata

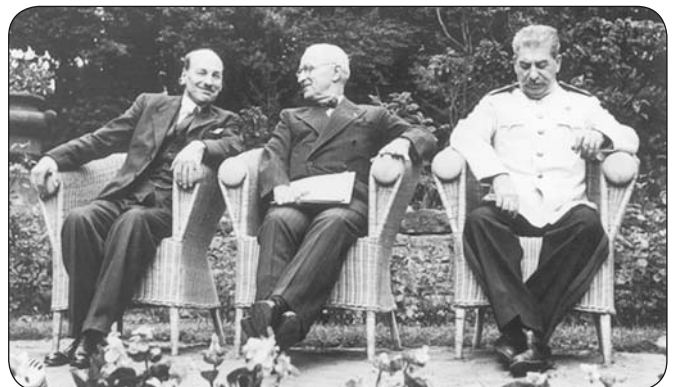
Berlinig. A normandiai partraszállásban mintegy egymillió katona vett részt. 1945. május 8-án a németek megadták magukat, és ezzel véget ért a második világháború Európában, mivel a japánok a Távols-Keleten továbbra is hadban álltak, az augusztusi atomtámadásokig. Hitler még április 30-án öngyilkosságot követett el.

Felirat a haláltáborok bejáratán: „A munka felszabadít,”

A Harmadik Birodalom idején a nácik szörnyű emberirtást hajtottak végre. Katonai harciasságukat megfertőzte Hitler ideológiája, miszerint a német nép felsőbbrendű, más népek, elsősorban a zsidók alacsonyabb rendűnek számítanak. Az üldöztetések kezdetén a birodalomban rengeteg haláltábor épült, melyekben, mint később kiderült, milliók lelték halálukat. Főként zsidók, de sok más ember is: szovjet foglyok, romák, mozgássérültek, politikai ellenfelek (kommunisták)... Egyszóval mindenki, aki nem bizonyítottan árja fajta német, világos szemű és világos hajú, testileg és lelkileg egészséges, Hitlerhez hű polgár. A leghíresebb haláltáborok az Auschwitz-Birkenau, Mauthausen, Buchenwald, Dachau, Sobibor, Majdanek, Belzec, de ezek mellett sok másik is létezett. Becslések szerint Hitler antiszemita politikája a második világháború idején mintegy hatmillió zsidó halálát okozta. Csak Auschwitzban 1,1 millió ember halt meg, ebből egymillió zsidó. A zsidóknak a sárga Dávid-csillagot kellett viselniük, ezzel láthatóan megkülönböztették őket másoktól. A helyzet odáig fajult, hogy 1943 októberében Heinrich Himmler, az SS osztagok parancsnoka beszédében ismertette a zsidó kérdés „végső megoldását”: „Meg kellett tehát hoznom azt a nehéz döntést, hogy ezt a népet mindenestül el kell törölni a föld színéről.” Ennek az embertelen politikának a háború végén a németek igyekeztek eltüntetni minden nyomát a haláltáborok felgyújtásával. Az idén tehát nemcsak a második világháború befejezésének évfordulójára emlékezünk, hanem egyben az emberirtások lezárásának és a haláltáborok felszabadulásának napjaira is.

Gyarmati Balázs történész

A potsdami értekezleten 1945 júliusában és augusztusában Truman, Sztálin és Attlee arról tárgyaltak, mi legyen a legyőzött náci Németország sorsa

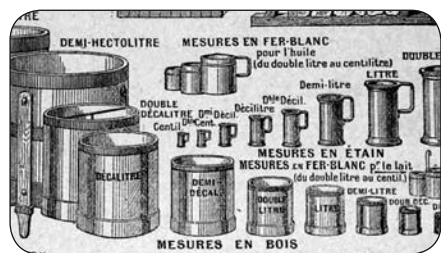
Évfordulók nyomán

1913. április 16. – Először repült keresztül nő a La Manche-csatorna felett. **Harriet Quimby** (1875.05.11–1912.07.01.) volt az első nő, akinek ez sikerült. Quimby hazájában, az Egyesült Államokban az első nő volt, aki pilótaengedélyt kapott. Korán elhagyta otthonát, Michigant, hogy színésznő legyen, ám végül az újságírás mellett döntött. Az öntudatos nő, aki leszámolt kora konvencióival, autót vezetett, sőt, meg is tudta javítani azt. Eltartotta magát, dohányzott és más nőket is az önálló életre buzdított. Mindezt egy olyan korban tette, amikor a nőknek szavazati joguk sem volt.

Quimby volt az első pilóta, aki éjszaka repült át az Egyesült Államok felett, illetve az első női pilóta, aki gépével megjelent Mexikó egén. Ezen az úton támadt az a gondolata is, hogy átrepül az Angliát és Franciaországot összekötő La Manche-csatorna felett.

1912. április 16-án hajnalban landolt a francia partokon. Célállomását, Calais-t nem látta, így közvetlenül a partra szállt le, ahol halászok, nők és gyerekek fogadták örömmel. A nagy nyilvánosság figyelmét azonban nem élvezhette maradéktalanul, hiszen a lapok és a világsajtó a Titanic előző éjszaka történet katasztrófájával volt elfoglalva. Három hónappal később egy légi bemutató közben, tisztázatlan körülmények között vesztette életét, repülője lezuhant.

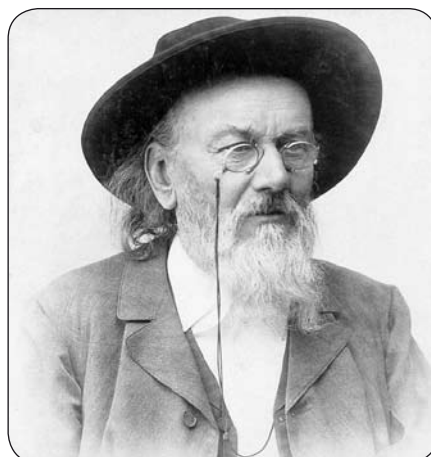

1874. április 17. – Bevezették az **egységes tizes felosztású mértékrendszert** (méter, kilogramm, liter). Ferenc József osztrák császár és magyar király szentesítette a törvényekket, amelyet 1876. 1. 1-jével vezettek be. Eszerint a kizárólagos mértékrendszer a nemzetközi egyezményben megállapított méter a hosszúság, és az ebből levezethető súly- és térfogategység (kilogramm, liter) mértékegysége. Kivételként megmaradtak a földterületmértékek. Magyarország az egyike volt az elsőnek, ahol a méter mértéket hivatalosan bevezették.

1982. április 18. – Ópusztaszeren felavatták a **Nemzeti Emlékparkot**. Szabadtéri néprajzi múzeumok, skanzenek várják a látogató-

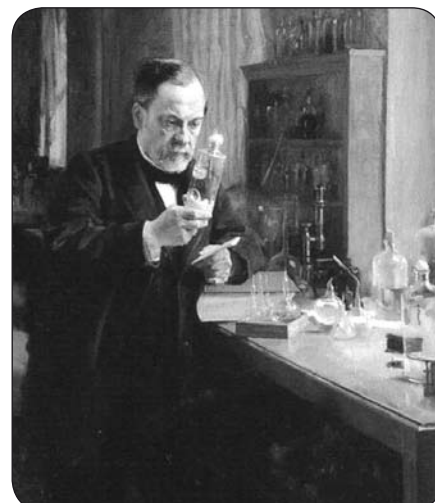

kat, a legismertebb kiállított mű Feszty Árpád A magyarok bejövelele című körképe. A 120 méter hosszú, 15 méter magas és 38 méter átmérőjű kört formázó panorámakép történelmünk 11 évszázaddal ezelőtti eseményének, a honfoglalásnak néhány elképzelt epizódját idézi fel. Feszty Árpádot több festőtársa segítette a két évig, 1892-től 1894-ig tartó alkotómunkában: a tájképi részleteket Mednyánszky László, a lovas csatajeleneteket Vágó Pál készítette. Az emlékpark számos rendezvénynek ad otthont évente.

1828. április 19. – Megszületett **Zsolnay Vilmos** keramikus. A lukafai keménycserép manufaktúrából megalapította a Zsolnay Keménycserép Manufaktúrát, amelyet 1854-ben, a cégbejegyzést módosítva, idősebbik fia, Ignác nevére íratott. Zsolnay Ignác tíz évig vezette a kezdetleges felszereltségű, kézi erőre berendezett üzemet. A csupán helyi piacra termelő, a kereskedelmi tömegáruk versenyétől elszegényedett fazekasokat (8–10 főt) foglalkoztató üzem köedényeket, épületkerámiákat és vízvezetékcsöveket gyártott. A tökehiánnyal küszködő, fejlesztést és gépesítést nélkülöző műhely nem tudott megküzdeni a piaci verseny nehézségeivel. Az elárverezettől Zsolnay Vilmos mentette meg az üzemet, amikor 1865-ben átvette Ignác bátyjától a vezetést. Az üzem fejlődése világhírű gyárrá ezután kezdődött el.

1862. április 20. – Végrehajtották az első sikeres **pasztörizálást**. A folyadékokban található mikroorganizmusok elpusztítására fejlesztette ki **Louis Pasteur** és **Claude Bernard**. Az eljárást először 1862. április 20-án hajtották

végre sikeresen. A pasztörizálás olyan élelmszertechnikai módszer, amely elsősorban a folyadék 60–90 °C közötti hirtelen, rövid idejű felmelegítésével, és azt követően gyors lehűtással csökkenti a benne lévő mikroorganizmusok számát. A sterilizációval ellentétben a pasztörizáció nem irtja ki az összes mikroorganizmust, csak olyan mennyiségre csökkenti a számukat, amelyen már nem képesek fertőzni. Pasztörizációt leginkább az élelmiszeriparban használnak, mivel a sterilizációs eljárások rontják az ételek minőségét, illetve élvezeti értékét.

1985. április 22. – Budán megszületett **Leiner Laura** író, a Szent Johanna gimni című ifjúsági naplóregény-sorozat szerzője. Első regényét 18 évesen írta, Remek! címmel, ami 2005-ben jelent meg. Első kötetei az Universal Hungary Lap és Könyvkiadónál jelentek meg. 2008-ban megírta a Remek! folytatását, ami az Ez is remek! címet kapta. 2008-ban három könyve is megjelent: Közhelyek, Russel & Bee, Nyomból is megárt a sok. Legnagyobb sikerét azonban a Szent Johanna gimni-sorozat hozta 2010-ben nyolc kötetben (plusz a Kalauz). 2013-ban szervezett meg egy dedikáló körutat, és szinte az egész országot körbejárta. Nagyobb városokba látogatott el, mint például Székesfehérvár, Szolnok, Pécs stb. A Szent Johanna gimni-sorozata 2013-ban ért véget, és ugyanebben az évben jelent meg egy másik könyve, a Babel, ami ugyan egyrészes könyv, mégis hatalmas sikernek örvendett. 2014-ben két könyve jelent meg. Az Akkor szakítsunk! és a Bexi-sorozat első része (Késtél).

Nem kívánatos növények!?

Aki a virágot szereti, szinte nehezen fogadja el, hogy vannak nem kívánatos növények is. Pedig így van. Gondoljunk csak a gyomokra! A tudományak egészen pontos magyarázata van. Eszerint azokat a növényeket nevezhetjük nem kívánatosnak, melyek agresszívan terjednek, más kontinensekről érkeznek, és veszélyeztetik az eredeti, őshonos élővilágot.

Tudod-e?

A parlagfűvet kikelése után, azaz májustól kezdve kell irtani a terület kapálásával, kaszálásával és gyomlálásával. A virágzása augusztus elején kezdődik: ekkor a levegőbe kerülő milliárdnyi pollen szemcse okozza az érzékeny emberek allergiás megbetegedését. A növényt folyamatosan kell kaszálni, különben még agresszívebben szaporodik.

Ha többet nem is, egy ilyen növényről már biztos hallottatok: ez az amerikai eredetű **parlagfű**. Az 1968-as Növényhatározó című kötetben még azt olvashatjuk e fajról, hogy ritka, adventív gyomnövény, amely terjedőben van. Húsz éve próbáljuk tűzzel-vassal irtani, de a belvárosi elhanyagolt parkoktól a parlagon hagyott szántókon és a kerteken át a zárt erdőkben haladó szekérutak szegélyéig már mindenütt ott van, mert egy rendkívül agresszív gyomnövény.

A selyemkóró határozottan szép növény, de rendkívül káros

A parlagfű agresszivitására egyrészt a számos ökológiai tényezővel szemben megnyilvánuló nagy tűrőképessége a magyarázat. Egmagában azonban ez kevés lenne, ehhez kedvező szaporodásbiológiai adottsága is társul. Nagyszámú (egy-egy tövön néha több száz) apró fészekvirágzatában tömegesen érleli parányi kaszatterméseit, amelyeket könnyen felkap és széthord a szél. Agresszív terjedését elősegíti, hogy – mint a legtöbb bevándorló fajnak – az új hazájában nincsenek vagy csak nagyon kis számban vannak természetes ellenségei.

A nemzeti parkokban igyekeznek az adott környék sajátos növényzetét ápolni, ilyen helyeken tehát nemcsak a parlagfű ártalmas,

Felismerjük a parlagfűvet?

hanem például a **selyemkóró**, az **akác**, a **bálványfa** vagy a **keskenylevelű ezüstfa** is, amelyet sokan olajfának ismernek.

Közülük a legnagyobb feladatot a selyemkóró, vagy más néven vaddohány irtása jelenti. Ez ugyanis, bár jó mézelő, a védett területeken komoly kárt okoz, mert kiszorítja az őshonos növényeket. Éppoly káros, mint a mély gyökerű, kiirthatatlan gyomok egy kiskertben. Repítőszőrös magvait messze viszi a szél, és ha lekaszálják, ezernyi helyen sarjad újra. A selyemkóró gyökere ráadásul olyan anyagot termel, amely után számos gabona- és más növényfaj nem képes életben maradni a területen.

A legújabb és igen veszélyes inváziós növény a kaukázusi medvetalp, ami nagyon súlyos, égési sérüléshez hasonló bőrirritációt okoz.

Íme a magvak, melyek messzire röppenne, hosszú idő után is életképesek

Agresszivitás az állatoknál

Agresszivitásra a rovarvilágban is van példa. Az amerikai **fehér medvelepke** (*Hyphantria cunea*) az 1950-es évek legelején került Európába a behozatali áruba keveredve (hasonló módon – banánszállítmányban – már zöld mamba nevű mérges kígyó is került hozzánk, ez azonban sze-

Amerikából származik a fehér medvelepke is

rencsére nem tudott megmaradni). A medvelepke agresszív terjeszkedése miatt néhány év alatt meghódította szinte az egész ókontinentet. Ebben az esetben is fontos tényező volt, hogy természetes ellenségei gyakorlatilag hiányoztak. Emellett azonban az is szerepet játszott gyors elterjedésében, hogy a hernyói polifágok, azaz szinte minden lombos fa levelét elfogyasztják, ráadásul a lombkoronaszintben táplálkoznak. Fiatalon közös szövedékben élnek, később azonban, miután megnöttek, a nagyobb tápanyagigény miatt elhagyják a védelmet nyújtó köteléket, és szétmászhatnak. Ilyenkor szívesen ejtik le magukat az alsóbb ágakra, így az utak melletti fákról szekerekre és teherautók ponyváira is potyognak, amelyek azután szerteszét hurcolják őket.

Az agresszív terjeszkedésre a gerincek körében is találunk példát, amint azt a **vörösfülű ékszerteknős** „világhódító karrierje” is bizonyítja. Ez az Egyesült Államok középső és déli felében, valamint Mexikó északi részén őshonos faj hazájában a víz

alatti növényekkel dúsan benőtt mocsarak és tavak ragadozója. Az alig ötdeciméteres nagyságú, színpompás (mesterségesen tömegesen keltetett) apróságokkal az élelmes állatkereskedők a hetvenes évektől szinte az egész világot elárasztották.

Nagyon sokan csak a vásárlást követően döbrentek rá arra, hogy a vörösfülű ékszerteknős megfelelő körülmények között rendkívül gyorsan megnő. Az akváriumokat, terráriumokat kinövő kedvenceket pedig gyakran engedték szabadon egykori tulajdonosaik. Csak ekkor derült ki, hogy a faj rendkívül jó alkalmazkodóképességű, és előbb-utóbb az őshonos vízi teknősök táplálékkonkurensává válhat.

A teknős ugyan lassú, de sokáig ér

Kutyaként viselkedik Todd, a róka

A Toddnak elnevezett róka négy hónapos volt, amikor az angliai Stoke-on-Trent városában élő Emma D'Sylva befogadta, miután korábbi gazdája már nem tudtak róla gondoskodni. Todd fogságban született, emellett pedig süket is, ezért soha nem viselkedett úgy, mint vadon élő társai. A róka most 11 hónapos és boldog házi kedvencként él. Mivel Emmának van két kutyája, Sky és Oakley, a róka hozzájuk csatlakozott, és hamar összeharagkozott velük, sőt maga is úgy viselkedik, mint egy kutya. Imád játszani, csóválja a farkát, pórázon lehet sétáltatni, nagyon szereti, ha simogatják, és úgy bújik oda a gazdájához, akár egy ölel. Todd annyira szelíd, hogy Emma már egy iskolába is elvitte, ahol a gyerekek megismerkedhettek vele, és meg is simogathatták. „Todd teljesen úgy viselkedik, mint a kutyáim, csak ő hiperaktívabb, állandóan játszana és szaladgálna. Azonban amikor sétáltatom, nem merem szabadon engedni, mert süket, így nem hallja meg, ha visszahívom. Az emberek gyakran megállítanak az utcán, és érdeklődnek, jól látják-e, hogy rókát sétáltatok. Sokan meg is szeretnék simogatni. Eleinte elég szeleburdi volt, ám mára az ismeretlenekkel is nagyon barátságos, úgyhogy bárki bátran megsimogathatja” – mondta Emma.

A kihalás szélén a ritka pocoknyúl

A kínai Tien-san hegység endemikus állata az aprócska ili pika, vagyis az ili pocoknyúl. A pocoknyúlfélék a nyúlalakúak rendjébe tartozó család. Egy nem és 30 faj tartozik a családba. Testhosszuk fajtól függően mindössze 12–25 centiméter között változik. Prémjüknek színe a szürkéstől a vörösbarnáig terjed. Ezeket a kis állatokat rövid bunda, széles, kerek fül és a fark hiánya jellemzik. A pocoknyulak egyedül, párban, családban vagy kolóniában élnek. Ha veszély közeledik, magas füttyöt hallatnak. Általában 4–6 évig élnek. A Tien-san hegységben élő ili pika az elmúlt évtizedben nagy veszélybe került, az aranyos pocoknyúl populációja ugyanis 70 százalékkal csökkent. Ma már kevesebb, mint ezer példány él belőle. Az állatot csupán 1983-ban fedezte fel egy környezetvédő, Li Weidong, aki rendkívül aggódik a faj fennmaradása miatt. Létét elsősorban a globális felmelegedés fenyegeti, az élettere folyamatosan szűkül. Míg felfedezése idején Weidong 3200 méteres magasságban figyelte meg a ritka pocoknyulat, addig tavalyi expedíciója során már csak 4000 méter felett sikerült rátalálnia. A súlyosan veszélyeztetett állatról Li Weidongnak tavaly nyáron sikerült képeket készítenie.

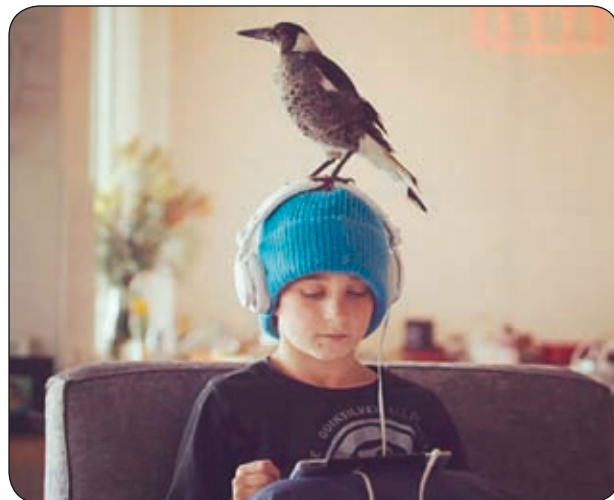
ÁLLATKIRAKAT

Hihetetlen barátság

Az Ausztráliában, Newportban élő Bloom család egy igazán különleges barátal büszkélkedhet, ugyanis nem mindennapi kapcsolat alakult ki köztük és egy szarka között, akit még 2013-ban mentettek meg. A madárra a most 11 éves Noah talált rá az út szélén. A család hazavitte a segítségre szoruló kismadarat. A Pingvinnek elnevezett szarka ekkor még csak háromhetes fióka volt. A szülők, Cameron és Sam egy ismerős állatorvos segítségét kérték, akivel összeállítottak egy speciális étrendet, aminek köszönhetően a madár szépen cseperedni kezdett. Miután megnőtt, Pingvin rendszeresen visszatérő vendége, sőt elválaszthatatlan barátja lett a családnak, amely megmentette az életét. „Készítettünk neki egy fészket a fára, így akkor jöhet és mehet, amikor csak kedve van. Néha elcsatangol egy kis időre, ilyenkor persze aggódunk érte, de eddig soha nem esett baja, és mindig visszajött” – mondta az apa.

Pingvin imád a gyerekekkel játszani, de gyakran csak úgy leszáll a vállukra és figyeli, hogy mit csinálnak. Alig várja, hogy hazaérjenek az iskolából, délutánonként mindig lelkesen üdvözlí őket. „Sosem gondoltam volna, hogy ennyire része lesz a családnak. A gyerekek, Reuben, Noah és Oli úgy szeretik, mint egy kutyát, sőt talán még jobban is. Olykor tévét is néz velünk, játszik a gyerekekkel, reggelente berepül az ágyunkba, és odabújjik hozzánk. Miután a gyerekek elmennek az iskolába, ő is megy a dolgozára. Egyébként elég házias lett, segít felvenni a fiúk jegyzeteit és játékaikat. Amikor a gyerekek odakint labdáznak a barátaikkal, Pingvin csak repked körbe-körbe körülöttük, hogy ő is beszálljon a játékba, kissé kaotikus, de elég vicces” – mesélte az apa.

RÜGYFAKADÁS

Tavas van, gyönyörű

*A tavasz a legszebb évszak,
ilyenkor kezdődik a „növényi műszak”.
Ibolya, nárcisz, pitypang,
szívemnek jól esik ez a hang.*

*Zöld a fű,
s oly gyönyörű ez a tavaszi mű.
Virágra száll a pillangó,
szárnya oly ragyogó.*

*Kék az ég,
csak tudd csodálni még!
Süssön a nap,
s légy boldogabb!*

*A medve kibújik a barlangból,
érezve a tavaszt a virágok illatából.
A tücsök újra hegedül,
nagy a napozógyban ül.*

*Piros, lila, kék,
gyönyörű színek még és még.
Mókusok rohangálnak fel- alá,
Csak győzzem nézni ezt a csodát!*

Katona Gréta, 6. osztály, Október 10. iskola, Szabadka

Kedves Nemecek!

(levél)

Kedves Nemecek! A gittegyelet tagjai csupa nagybetűvel írták a neved a jegyzőkönyvbe. Majd ezzel a levéllel együtt elviszik neked a bocsánatkérő levelet is. Hősiességed miatt kineveztünk kapitánynak. A grundot megtartottuk, és minden nap három órától sötétedésig itt maradunk. Alig várjuk, hogy meggyógyulj, és gyere harcolni, játszani. A grundot felújítottuk. Birodalmunk négy sarkába építettünk erődöket, és sok kis utcát is létrehoztunk. A várat a játszóhelyünk közepére helyeztük, és ott..., várj csak, elküldöm a tervrajzot:

TERVRAJZ

Mint ahogy láthatad a rajzon, több újítást is tettünk. Eltervezte, hogy a következő csata a Fűvészkeremben lesz. Boka, Csónakos meg én Áts Ferivel megbeszéltük a csata stratégiáját:

- Karddal való vívás. Nem lehet szúrni, vívni kell.
- Lándzsával való hadakozás. Itt sem szabad szúrni.
- Birkózás. Ha az ellenfél mindkét válla a földön van, akkor veszített.
- Homokbombázás. Itt nincsenek szabályok.

Ezek után az időpontot is egyeztetettük, és eltávoztunk. Mikor besötétedett, az ellenfél is hazasomfordált. Leírom neked azt is, hogyan fog zajlani az összecsapás.

Az első csapat Weisz vezetésével elbújik az üvegházba.

A második csapat Kolnay vezetésével a várromok között húzódik meg.

A harmadik csoport, amiben te is benne vagy, az én vezetésemmel a tónál vár arra a bizonyos jelre.

Ez a jel Csele trombitaszója, ami akkor fog elhangzani, mikor már sarkba szorították a vörösingeseket. Csele és Boka a fa tetejéről figyelik majd a harcot. A csata szombatán tíz órakor veszi kezdetét, és minden tagnak fél tízkor a grundon kell lennie. Már alig várjuk a szombatot. Reméljük, hogy meggyógyulsz, és velünk harcolsz a Fűvészkerért.

Üdvözlétet küldi a harmadik csapat kapitánya:

Francia

1889. III. 10.

Francia Fábián, 6. osztály, Kis Ferenc iskola, Szilágyi

Az egri várvédők között jártam

Kedves testvérem!
(levél)

A törökök már körülvették a várat. Mindenki igyekszik betömni a vár oldalán lévő lyukakat, amelyeket a törökök lőttek ki. Mi, nők is harcolni fogunk a csatában, ezért már elkezdtem edzeni rá. Egy zsákot megtömtem homokkal, és azt szoktam ütögetni. Ezt azért is írom, hogy ne félts engem, mert tudok magamra vigyázni. Sok gyerek is van itt, akikre nekem kell vigyáznom. Ezenkívül még rengeteg feladatomban van: segítek a konyhán, vizet hordok a harcosoknak, fényesítem a fegyvereket és takarítok. A barátom, Jancsi is harcol a katonákkal. Tegnap meg is sebesült, de ma már újra ment harcolni. Azt tervezzük, hogy a csata után egy templomban egybekelünk, és azt szeretném, ha te is ott lennél. A hajamat is levágattam, mert így nem fog akadályozni a harcban. Most is hallom, ahogy hozzacsapódnak a golyók a várhoz. A tető is kezd hullani. De nem is írok tovább ezekről a rossz dolgokról, mert sok jó dolog is történt velem. Megismerkedtem két velem egyidős nővel, Marival és Évával. Ők is velem szoktak edzeni. Elsajátítottam pár ütési technikát, amit használhatok majd a csatában is. Most ideje mennem, mert megérkeztek a katonák, és vacsorát kell nekik sütnöm. Majd még írok.

Szeretettel: Varga Anna
Dátum: 1552. október 5.

Stéci Kitti, 7. osztály, Kis Ferenc iskola, Szilágyi

Álmok

*Ha én egyszer álomba merülök,
Hatalmas kastélyba kerülök.
Felhőig ér annak minden csúcsa,
S nálam lesz a kincstár kulcsa.
Én leszek az uralkodó,
De nem ám olyan gonoszkodó!
Szeret engem ott mindenki,
S a nevemet ujjongva zengi.
Szolgáimat megbecsülöm,
A rosszakarókat elküldöm.
Várom a királyt a fehér lovon,
S végül üresen marad majd a torony.*

Mendei Tamara, 7. osztály, Kis Ferenc iskola, Szilágyi

**Nagy
Rebeka,
4. osztály,
Petőfi
Sándor
iskola,
Óbecse**

Amiről eddig is szívesen írtam volna Hogyan képzelem el az életem 10 év múlva

Elszaladtak az évek, immár huszonnégy éves vagyok.

Tükör előtt állva még igazítok egyet a ruhámon, és elindulok a 10 éves osztálytalálkozómra. Kihajtok a kocsimmal a garázból, és elgondolkodom azon, hogy milyen életet választottak a volt osztálytársaim, akikkel már régóta nem találkoztam. Nem sajnálom azokat az időket, amiket a tanulmányi eredményeimre pazaroltam, mert van egy jól fizető állásom, amivel fenntarthatom a kertés házam, ebben élhetem az életem. Az elmúlt években sok új barátra találtam, akikre bármikor számíthatok, a barátomra, akit nagyon szeretek, és akivel már az összeköltözést tervezzük. Fontos szerepet játszik az életemben a kiskutyám, aki már két éve velem van. Sok időt szoktam vele tölteni, sokszor szoktunk sétálni. Várom, hogy elmondhassam a barátnőimnek a hírt, hogy férjhez megyek. A csantavéri utcákon végighaladva eszembe jutott több száz régi emlék, amelyeket itt éltem át. Mikor odaértem, kiszálltam a kocsiból, és megcsillant a gyémántgyűrű az ujjamon a lámpafénynél. Bogi, Kinga és Krisztina a magas sarkú cipőjükben kopogtatva szaladnak felém, és egy öleléssel köszöntenek engem. Én mosolyogva üdvözölöm őket. Fél óra múlva egy asztalnál ülve hallgatom, hogy miket mesélnek az életükről a volt osztálytársaim. De mindez csak egy álom.

Egyszer csak a magyartanár nő hangja csendül a fülemben, és a nyolcadik osztályban találom magam újra.

Balázs Nikoletta, 8. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Már néha gondolok a szerelemre

Már néha gondolok első fellángolásomra, amit szerelemnek is lehet nevezni.

Negyedikben beleszerettem egy lányba, és csak rá tudtam gondolni. Az összes szünetben jóslgattam a jövőmet egy papíron. Nem volt olyan alkalom, amikor nem ő jött ki feleségnek (mert csak őt írtam). Mindig, amikor csak tudtam, segítettem neki. Egy nyári napon kirándulni mentünk az osztállyal. A kiszemelt hely a Fruška gora volt. A buszon jól elbeszélgettünk. Mikor odaértünk, lepakoltunk, és megláttunk egy meredek dombot. A domb tetején erdő terült el. Az első dolog az volt, hogy felmáztunk rá. Segítettem neki feljönni, és ő megköszönte.

RÜGYFAKADÁS

Márió és én titokban beszöktünk az erdőbe. Ő meglátta, de tudta, ha szól nekünk, végünk. Másnap nagyon korán felkeltem, és felébresztem erdőjáró cimborámat. Ő így köszöntött:

– Mit akarsz?! Még csak hét óra!!!

– Majd meglátod! – feleltem.

Elindultunk a domb felé. Megszólítottam Máriót:

– Látod azt a fát?

Elkezdttem nézelődni a domb tetején.

– Ott a domb meredek részén – mondtam neki.

– Oda, ha felmászol, „superman” vagy! – mondta.

Megindultunk. Sikerült elérni a fát. A barátom megtolta a lábam, hogy legyen lendületem. Elkaptam egy szép virágot, de ugyanabban a pillanatban leestem a fáról, és legurultam a dombról. Összevertem magam, és végigvágtam a hátam. Márió megkérdezte:

– Jól vagy, Rómeó?

Öt perc múlva felkeltem, és miután felébredt a lány, odaadtam neki a virágot. Pár nap múlva összevesztünk, és így ért véget ez a szerelem.

Mihalek Bálint, 5. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Hobbim

Az én kedvenc hobbim a galambászat, mert nagyon érdekelnek a madarak.

Az első galambomat kiskoromban fogtam. Egészen gyenge volt és fiatal. Ekkor eszembe jutott, hogy felnevelhetném, ami sikerült is. Amikor megnőtt, szabadon engedtem. Pár év múlva ismét fogtam galambfiókákat, és lelkesen ettettem őket gilisztával. Egy nap egy szintén galambokkal foglalkozó ember odaajándékozott nekem kilenc postagalambot. Örömben meg sem tudtam szólalni. Attól kezdve komolyan foglalkoztam a hobbimmal. A tatám segítségével kibővítettük a galambházat, aminek a takarítása az én feladatam. Figyelemmel kísérem a szaporodásukat. Apukámtól szoktam tanácsot kérni, mert gyerekkorában neki is volt sok galambja. Kezdem megismerni a galambfajtákat. Szeretnék minél több fajtát beszerezni, habár a galambászat elég drága hobbi. Másoknak egyformának tűnnek ezek a madarak, de én már a tolluk mintázata alapján, felismerem őket. Már huszonhárom galambom van. Van közöttük postagalamb, csirkegalamb és ezek keveréke is.

Ha felnövök, minden álmom, hogy építsek egy gyönyörű galambházat, és hogy még sokáig foglalkozzak a hobbimmal. A galambok iránti érdeklődésem szerintem sosem fog eltűnni.

Oláh Dávid, 6. osztály, Petőfi Sándor iskola, Magyarcsernye

Családi kör

Egy szép estén összeült társasjátékozni a család. Mind a hárman elfoglaltuk a helyünket a nappali asztalnál, Gazdálkodj okosan-t játszottunk.

Belekezdünk a nagy játékba, én gurítottam először, ezután mentünk sorban, anya, utána Zsolti. Közben játszottunk, nagyban faltuk a pattogatott kukoricát. Egy idő után abbahagytuk a játékot, mert Zsoltinak kedvezett a szerencse, ez nekem nem tetszett, és összevesztünk rajta. Ekkor anya így szólt:

– Ebből elég, fejezzétek be! Van egy ötletem!

– Mi? – kérdeztük.

– Itt az Uno kártya, játsszunk! – szólta anya.

– Jó, gyerünk! – válaszoltuk.

Sokáig kártyáztunk, a legtöbbször én nyertem, mikor összeszámoltuk a pontokat, bebizonyosodott, hogy tényleg én vagyok a legjobb. De volt, amikor anyának vagy Zsoltinak is kedvezett a szerencse. Miután vége lett a kártyapartinak még összerakodtunk, majd mindenki elment aludni.

Ritkán ülünk össze így, de amikor megtörténik, azt nagyon szeretem.

Vastag Tekla, 5. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

RÜGYFAKADÁS

Varázspálca

Az iskolából hazajövet a földön egy pálcát pillantottam meg. Fénylett, mint az arany a napon. Megfogtam, és felemeltem.

Ahogy a kezembe tartottam, egyszer csak elkezdett vakítóan ragyogni, úgy hogy a fénytől szinte elvakultam. Ebből tudtam, hogy nem egy egyszerű pálcával van dolgom.

Elgondolkodtam, hogy vajon mihez kezdjek vele. Először a mellettem álló fából egy hatalmas nyalókat varázsoltam.

– Ejha! – kiáltottam el magamat. Ez a varázspálca többet tud, mint gondoltam.

Elhatároztam, hogy iskolámat egy egész napra átvarázsolom egy hatalmas ugrálóvárrá a sok gyerek örömeire. Elmentem az iskolaudvarba, és varázspálcámmal az épületre ütöttem:

– Varázsolj az iskolából egy hatalmas ugrálóvárat! – kiáltottam.

S láss csodát, az egész épület egyetlen ugrálóvárrá változott. A kerítések az udvaron cukorkából voltak, amiből a gyerekek le-törhettek egy darabot. Volt is nagy öröm, zsidongás. A rengetek diák ugrált, bukfencezett örömeiben.

Az éhes gyerkőcök a cukorkerítésből majszoltak, mikor megéheztek. Ez a móka estig tartott. Este mindenki hazament. Ekkor megszűnt a varázslat. Ismét az öreg iskola díszelgett az udvaron.

Nagyon örülök, hogy én találtam rá erre a hihetetlen erejű varázspálcára. Nagyon jó érzés volt akár csak egy napra is, örömet szerezni a sok gyerekeknek.

Micskó Ármin, 6. osztály, Csáki Lajos iskola, Topolya

Tavas van, gyönyörű!

Tavas van, gyönyörű,
A labda gömbölyű.
Sok fiú odakint rúgja a bőrt,
Mások meg a pálya körül futnak egy-két kört.
Jaj de jó, vége van a télnek,
a gyerekek már hajnalban, korán reggel kelnek.

Tavas van, gyönyörű,
a természet csupa derű.
Felébred a medve téli álmából,
Kibújik a mókus a kis odujából.
Sötétedéskor a bogarak
Röpködnek, mint a madarak.

Tavas van, gyönyörű,
Az időjárás „nyárszerű”.
Meleg van, nincs több fázás,
Simogatja bőrünk a napi ragyogás.
Kiolvad a jég,
Kékre vált az ég.

Tavas van, gyönyörű,
a tél a fákon könnyörül.
A növények is ébrednek,
a madarak a fákon térnek meg.
Zöldellnek már a bokrok,
nincs több fájó torok.

**Lipták Lóránt, 6. osztály,
Október 10. iskola, Szabadka**

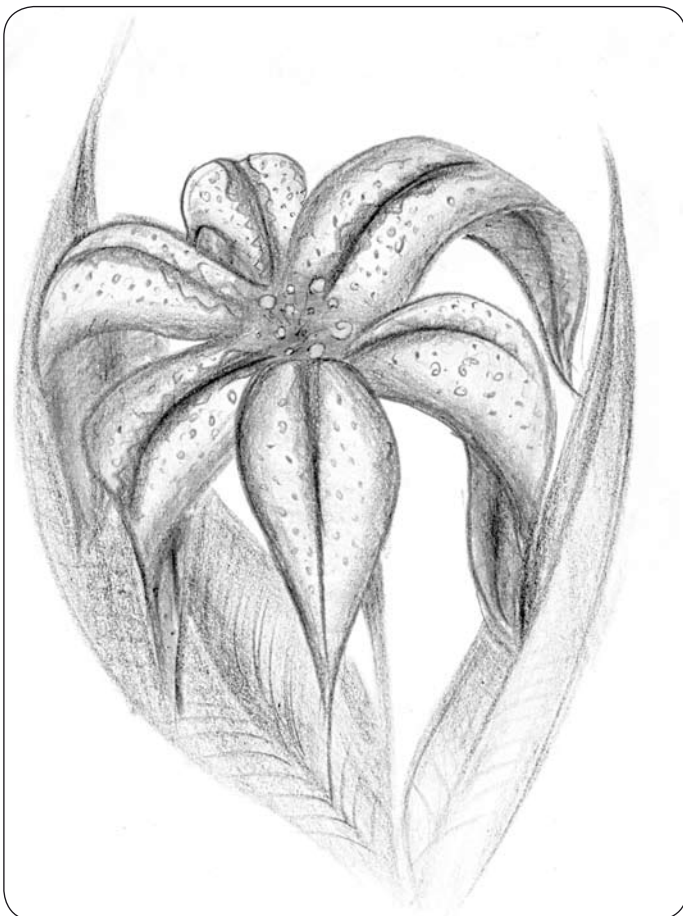
Kedves Pajtások!

Persze, hogy megéreztek ezúttal is a szünetet! Nagyon jó, hogy van, ám a levélküldés megritkul. Nem várjuk el természetesen, hogy szünetidő alatt is ránk gondoljatok, és megszakítás nélkül küldjétek a munkáitokat, csupán hiányérzetünk támadt, mert az elmúlt két hétben azért megritkultak a küldemények.

Kézhez vettük a télhez, télbúcsúztatóhoz kötődő **oromhegyesi-romi** munkákat a **Kis Ferenc iskola** hatodikosaitól. Dobó Kata, Hubai Viola és Purger Doroti a téli hajnalt kísérelte meg leírni, Rövid Dominik pedig a tavaszi hajnal hangulatával foglalkozott. Az **őbecsei Sever Đurkić iskola** hatodikosai ugyancsak leíró fogalmazásaik közül küldtek, ők a Tisza-partot járták körbe. Komáromi Balázs Levente, Hasznosi Tóth Karolina, Bozsóki Nina, Beretka Leona és Beretka Karina különféle módon látja szülővárosa folyóját, de Tisza nélkül egyikük sem tudja elképzelni városát.

Jelentős jubileumot ünnepel az idén az **őbecsei Petőfi Sándor iskola**, az intézmény fennállásának 60. évfordulóját, ennek jegyében készült az iskola lapja, a Figyelő is, mellyel lapunkat is megajándékozták. Köszönjük! Elmondhatom, hogy örömmel forgattuk az igen vastkos kiadványt, és mosolyogva ismerkedtünk az egykori tanítványokkal, akik közül sokan tanárok, újságírók, színművészek, sportolók lettek. Közöttük találtuk lapunk sokéves tudósítóját, Koncz Erzsébetet is, akinek a nevével hétről-hétre találkozhattok újságunk hasábjain. Valamennyien örömmel gondolnak vissza alma materükre. Szerencsés emberek – gondolom én –, mert szerették iskolájukat. Nagyon valószínű, hogy az ott szerzett tudásukra, képességeikre alapozva építették felnőttkori karrierjüket.

Nagy Magdolna

Szabó Kinga, 5. osztály, Október 10. iskola, Horgos

A gólya és a béka

A gólya éppen a béka mellett fékezett le az iszapos tóparton. Emaz eddig csodálattal figyelte, milyen gyönyörűen suhan a hatalmas test a levegőben, majd bilien egyszeriben hátra, repdesnek méltósággal a kitért szárnyak, s az előre meresztett lábak hogyan vetik meg magukat a puha fövényen.

– Most megvagy! – kelepelte a gólya.
 – Most meg – brekkentett a béka.
 – Nem is próbálsz menekülni?
 – Már miért?
 – Hogy mentsed a bőröd.
 – Semmi esélyem.
 – Akkor is meg kellene próbálnod! Így megfoglak, bekaplak, véded. Úgy meg, ki tudja, mi minden történhet még. Lehet, hogy megbotlok. Lehet, hogy meglátok egy másik békát. Egy sokkal kövérebbet.

– Na, azért én sem vagyok olyan sovány!
 – Éppenséggel nem vagy, de biztos, hogy van a világon nálad kövérebb.

– Biztos.
 – No, akkor ugrasz?
 – Nem.
 – És miért nem?
 – Nem tudom... Valahogy... nem látom értelmét.

– Mert hitetlen vagy!
 – Ezt nem hinném. Inkább csak rosszak az ösztöneim. Minden normális, úgy értem, egészséges béka, ha lát egy gólyát a magasban körözni, beugrik a vízbe, elbújik a nád közé, a sás közé, a hínárosba, vagy épp egy kő alá. Én meg még a számat is tátva felejtettem. Tulajdonképpen csodálatos teremtés vagy! Ilyen gyönyörű látványt! Legfeljebb csak a naplemente fogható hozzád!

A gólya becsukta szemét. Hosszasan, mint aki sütkérezik. Aztán megrebbentette szárnyát.

– Megtennél egy szívességet?
 – No? – emelte fel tekintetét a béka.
 – Ne mondjál nekem ilyen szépeket! Nekem fiókáim vannak! És ugorj legalább egy kicsikét. Ilyen pindurkát! – Kitérte csőrét úgy félarasnyira. – Nem úgy, mint neked, nekem nagyon is jól működnek az ösztöneim. Ha olyan jámborul viselkedsz, mint egy döglött hernyó, képtelen vagyok bekapni téged!

– Sajnálom. Nem adhatok mást, csak mi lényegem.

– Hogy mondd?
 – Nem adhatok mást, csak mi lényegem.
 – Aha. Saját?
 – Nem éppen. Egy nagy magyar költőtől vettem.

– Aha. – A gólya nagyot sóhajtott. – Hát akkor nekem kell erőt vennem magamon.

Kihúzta magát, jó feszesre, peckesre, s fenyegetőn lépdelt erre meg arra. Megkerülte a békát. Amikor a háta mögé ért, jó erősen összecsapta csőrét. Békák ugrottak rémülten itt is, ott is a tóba. A mi békánk reszketett, mint a nyárfalevél, ám meg nem mozdult.

A gólya a csőrét csóválta.
 – Tulajdonképpen mi a becsületes neved?
 Remélem, varangy...

– Dehogy. Kecsebéka.

– Na, még ez is!

Égnek emelte a csőrét, s olyan nekikese-reddve kelepelt, ahogy a faluvégi kutya tudott nagy bánatában vonítani.

– Ha neked jobban esne úgy, hívhatsz varangynak – kvartyogta ekkor a béka. S ha épenhogy csak, ha egy hangyányit is, de megmoccant. A gólya azonban nem vett tudomást róla, annyira magával ragadta az önfeledt ke-replés. A béka megrendülten hallgatta. Aztán halkán, átszellemülten kvartyogni kezdte:

*Kémény tetején kelepel a gólya,
 Fészkét gallyakból, kis ágakból hordja.
 Belseje néhány puha-pihe szalma,
 Gólya fiókák kicsi birodalma.*

A gólya dermedten állt, égnek tátott csőrrel. Mikor a kvartyogás abbamarad, kissé oldalra billentette fejét. A béka bátortalanul közelebb ugrott hozzá. Tekintete végigszaladt a két vörös nádszálon, a fehér és fekete tollak fedte domboldalon, a magasba meredő kígyónyakon, fel, egészen az elpárasodó gyöngyszemig. Akkor újra éneklésbe fogott.

*De mikorra aztán vége van a nyárnak,
 Fel nőnek a gólyák, csak az őszre várnak.
 Messzire szállnak, napsütötte délnek,
 Ővék már az egész világ, mégis visszatérnek.*

A gólya méltóságteljesen bólintott.

– Ez már csak így van. Mindig visszatérünk.
 A béka köhintett.

– Nagy jót tennél velem, ha elfogadnád az áldozatom. Muszáj megélned, s fiókáidnak is

muszáj megélniük a holnapot! Hogy vissza tudjatok majd jönni. Hozzánk.

– Ugyan, hol lennél te már akkor?! Százszor megeszlek, százszor kiköplek.

– Úgy értem, a békákhoz. Békák itt akkor is lesznek, ha én már nem leszek.

– Hogyan is volt a második strófa?

A béka hátraugrott, fejét megemelte, így énekelt.

*De mikorra aztán vége van a nyárnak,
 Fel nőnek a gólyák, csak az őszre várnak.
 Messzire szállnak, napsütötte délnek,
 Ővék már az egész világ, mégis visszatérnek.*

Kvartyogása bejárta az eget és a földet. A gólya becsukott szemmel hallgatta, aztán szaporán lépett néhányat napsütötte délnek. Szárnyát meglebbentette, s mintha meleg légfuvallat reppené fel, már fenn is volt a magasban. Ott körözött, éhesen, boldogan.

A béka révülten várt egy darabig, aztán apró sóhaj kíséretében kinyitotta szemét. Pislantott néhányat, mint aki nem jól lát. Felszökent, a levegőben megfordult, háttal érkezett vissza. De úgy sem látott senkit.

Placcs, beugrott a tóba, egyenest a nádas sűrűjébe. Szaporán beásta magát az iszapba, megbújít egy jókora kő alá.

Aztán megéhezett.

Kievickélt s bekapott néhány kövér szunyogot.

A gólya nem merte szemügyre venni, leve-lit, vagy mit visz fiókáinak.

Varga Domos György

Fehérlófia

Egyszer volt, hol nem volt, még az Óperenciás-tengeren is túl volt, volt a világon egy fehér ló. Ez a fehér ló egyszer megelelt, lett neki egy fia, azt hét esztendeig szoptatta, akkor azt mondta neki:

– Látod, fiam, azt a nagy fát?

– Látom.

– Eredj fel annak a legtetetejébe, húzd le a kérgét.

A fiú felmászott, megpróbálta, amit a fehér ló mondott, de nem tudta megtenni. Akkor az anyja megint szoptatta hét esztendeig, megint felküldte egy még magasabb fára, hogy húzza le a kérgét. A fiú le is húzta.

Erre azt mondta neki a fehér ló:

– No, fiam, már látom, elég erős vagy. Hát csak eredj el a világra, én meg megdöglöm.

Azzal megdöglött. A fiú elindult világra. Amint ment, mendegélt, előtalált egy rengeteg erdőt, abba be is ment. Csak bódorgott, csak bódorgott, egyszer egy emberhez ért, ki a leg-erősebb fákat is úgy nyűtte, mint más ember a kenderet.

– Jó napot adjon Isten! – mondja Fehérlófia.

– Jó napot, te kutya! Hallottam hírének annak a Fehérlófiának, szeretnék vele megbirkózni.

– Gyere no, én vagyok!

Megbirkóztak. De alig csavarított egyet Fehérlófia Fanyúvón, mindjárt a földhöz vágta.

– Már látom, hogy erősebb vagy, mint én – mondja Fanyúvó. – Hanem tegyük össze a kenyerünket, végy be szolgálatodba. – Fehérlófia befogadta, már itt ketten voltak.

Amint mennek, mendegélnék, előtalálnak egy embert, aki a követ úgy morzsolta, mint más ember a kenyeret.

– Jó napot adjon Isten! – mondja Fehérlófia.

– Jó napot, te kutya! Hallottam hírének annak a Fehérlófiának, szeretnék vele megbirkózni.

– Gyere no, én vagyok!

Megbirkóztak. De alig csavarított Fehérlófia Kómorzsolón hármát-négyet, mindjárt a földhöz vágta.

– Már látom, hogy teellened nem csinálhatok semmit – mondja Kómorzsoló. – Hanem tudod mit, végy be szolgálatodba, hű szolgáló leszek halálig. Fehérlófia befogadta; már itt hárman voltak. Amint mentek, mendegéltek, előtaláltak egy embert, aki a vasat úgy gyúrta, mint más ember a téstát.

– Jó napot adjon Isten! – mondja neki Fehérlófia.

– Jó napot, te kutya! Hallottam hírének annak a Fehérlófiának, szeretnék vele megbirkózni.

– Gyere no, én vagyok!

Sokáig birkóztak, de nem bírtak egymással. Utoljára Vasgyúró gáncsot vetett, földhöz vágta Fehérlófiát, erre ez is megharagudott, felugrott, s úgy vágta a földhöz Vasgyúró, hogy majd oda ragadt. Ezt is szolgálatába fogadta; már itt négyen voltak. Amint tovább mennek, mendegélnék, rájuk esteledett, ők is megtelepedtek, kunyhót csináltak. Másnap azt mondja Fehérlófia Fanyúvónak:

– No, te maradj itt, főzz kását, mink elme-gyünk vadászni.

Elmentek. De alighogy tüzet rakott s a kásafőzéshez fogott Fanyúvó, ott termett egy kis ördög; maga nagyon kicsi volt, de a szakálla a földet érte. Fanyúvó nem tudott hova lenni ijedtében, mikor meglátta, hát még mikor rákiáltott:

– Én vagyok Hétszűnyű Kapanyányimonyók, add ide azt a kását, ha nem adod, a hátadon eszem meg!

Fanyúvó mindjárt odaadta. Hétszűnyű Kapanyányimonyók megeette, azzal visszaadta az üres bográcsot. Mikor hazajöttek a cimborák, nem volt semmi enivaló, megharagudtak, jól eldöngették Fanyúvót, de az nem mondta meg, hogy mért nincs kása. Másnap Kómorzsoló maradt otthon. Amint kezdte főzni a kását, odament öhozza is Hétszűnyű Kapanyányimonyók, és kérte a kását:

– Ha ide nem adod, a hátadon eszem meg!

– De Kómorzsoló nem adta, Hétszűnyű

Kapanyányimonyók sem vette tréfára a dolgot, lenyomta a földre, hátára tette a bográcsot, onnan ette meg a kását. Mikor a többi három hazafelé ment, Fanyúvó előre nevette a dolgot, mert tudta, hogy Kómorzsolótól is elveszi a kását Hétszűnyű Kapanyányimonyók. Harmadnap Vasgyúró maradt otthon. De a másik kettő se neki, se Fehérlófiának nem kötötte az orrára, mért maradtak két nap kása nélkül.

Ahhoz is odament Hétszűnyű Kapanyányimonyók, kérte a kását, s hogy nem adta, a mezeten hasárolt ette meg. Amint a többi három hazajött, ezt is jól elpáholták. Fehérlófia nem tudta, mért nem csinált egyik se kását. Negyednap maga maradt otthon. A többi három egész nap mindig nevette Fehérlófiát, tudták, hogy ahhoz is odamegy Hétszűnyű Kapanyányimonyók. Csakugyan oda is ment, de bezeg megjárta, mert Fehérlófia megkötözte szakállánál fogva egy nagy fához. Amint a három cimborá hazaért, mindjárt feltálalta a kását. Amint jóllaktak, megszólalt Fehérlófia:

– Gyertek csak, mutatok valamit.

Vezette volna őket a fához, amelyikhez Hétszűnyű Kapanyányimonyókat kötötte, hát látja, hogynincs ott, hanem elvitte a fát is magával. Mindjárt elindultak a nyomon. Mindég mentek hét nap, hét éjjel, akkor találtak egy nagy lyukat, amelyen a másvilágra ment le Hétszűnyű Kapanyányimonyók. Tanakodtak, mitévők legyenek, utoljára úgy határoztak, hogy lemennek.

Fanyúvó font egy kosarat, csavart egy hosszú gúzszt a faágakból, s azon leeresztette magát. De meghagyta, hogy húzzák fel, ha megrántja a kötelet. Alig ért le a negyedrészére a mélységnek, megjíedt, felhúzatta magát.

– Majd lemegyek én – mondja Kómorzsoló. De harmadrészéről az útnak ő is visszahúzatta magát.

Azt mondja Vasgyúró:

– Ejnye, be gyávák vagytok! Eresszettek le engem! Nem ijedek én meg ezer ördögtől sem!

Le is ment fele útjáig, de tovább nem mert, hanem megrángatta a gúzszt, hogy húzzák fel. Azt mondja Fehérlófia:

– Eresszettek le engem is, hadd próbáljak szerencsét!

Bezzeg nem ijedt ez meg! Lement a másvilágra, kiszállt a kasból, elindult széjjel nézni. Amint így kódorog előre-hátra, meglát egy kis házat, bemegy belé, hát kit lát? Nem mást, mint Hétszűnyű Kapanyányimonyókat. Ott ült a kuckóban, kenegette a szakállát meg az állát valami zsírral; a tűzhelyen ott főtt egy nagy bogrács kása.

– No, manó – mondja neki Fehérlófia –, csakhogynem itt vagy! Másszor te akartad az én kását megenni a hasamról, majd megeszem én most a tiédet a te hasadról.

Azzal megfogta Hétszűnyű Kapanyányimonyókat, a földhöz vágta, hasára öntötte a kását, úgy ette meg, azután kivitte a házból, egy fához kötötte, odább ment.

Amint megy, mendegél, előtalál egy várat rézmezővel, rézerdővel körülveve. Amint meglátta, mindjárt bement belé; odabent egy gyönyörű királykisasszonyt talált, aki nagyon megjíedt, amint meglátta a felvilági embert.

– Mit keresel itt, felvilági ember, ahol még a madár se jár?

– Hát biz én – felelt Fehérlófia – egy ördögöt kergettem.

– No, hát most jaj neked! Az én uram háromfejlű sárkány, ha hazajön, agyonvág. Bújj el hamar!

– Nem búvok biz én, megbirkózom én vele.

Arra a szóra ott termett a sárkány.

– No, kutya – mondja Fehérlófiának –, most meg kell halnod! Hanem viaskodjunk meg a részürömön!

Meg is viaskodtak. De Fehérlófia mindjárt a földhöz vágta a sárkányt, s levágta mind a három fejét.

Azzal visszament a királykisasszonyhoz. Azt mondja neki:

– No, most már megszabadítottalak, királykisasszony, jere velem a felvilágra!

– Jaj, kedves szabadítóm – felel a királykisasszony –, van nekem idelent két testvérem, azokat is egy-egy sárkány rabolta el; szabadítsd meg őket, neked adja az édesatyám a legszebb leányát meg fele királyságát.

– Nem bánom, hát keressük meg.

Elindultak megkeresni. Amint mennek, találnak egy várat ezüstmezővel, ezüsterdővel körülveve.

– No, itt bújj el az erdőben – mondja Fehérlófia –, én majd bemegyek.

A királykisasszony elbűjt, Fehérlófia meg megindult befelé. Odabent egy még szebb királykisasszonyt talált, mint az első. Az nagyon megjíedt, ahogy meglátta, s rákiáltott:

– Hol jársz itt, felvilági ember, hol még a madár se jár?

– Téged jöttelek megszabadítani.

– No, akkor ugyan hiába jöttél, mert az én uram egy hatfejlű sárkány, ha hazajön, összemorzsol. Arra a szóra ott termett a hatfejlű sárkány. Amint meglátta Fehérlófiát, mindjárt megismerte.

Szálinger Balázs Fehérlófia

1. Ének

KAR

Fehér lónak fehér szőre.

Térdeljetek le előtte!

Piros lesz az ég alatt!

Piros lesz az ég alatt!

Fehér lónak fehér hasa,

Fiút szül az édesanya.

Fehér lesz a kiscsikó!

Fehér lesz a kiscsikó!

Fehér ló és a sötét erdő,

Égbe nyúló, földre ejtő.

Itt táncolunk reggelig,

Míg a csikó felnyerít!

HANG 1

Mozdulj magzat bőr alatt!

HANG 2

Mozdulj magzat föld fölött!

HANG 3

Mozdulj magzat mocoorgójál,

Mert az élet keze fog már!

– Hej, kutya – mondja neki –, te ölted meg az öcsémet, ezért meg kell halnod! Hanem gyere az ezüstszűrűmre, viaskodjunk meg!

Azzal kimentek, soká viaskodtak, utoljára is Fehérlófia győzött, földhöz vágta a sárkányt, levágta mind a hat fejét. Azután magához vette mind a két királykisasszonyt, s így hárman útnak indultak, hogy a legfiatalabbat is megszabadítsák. Amint mennek, mendegélnek, találnak egy várat aranymezővel, aranyerdővel körülvéve. Itt Fehérlófia elbújtatta a két királykisasszonyt, maga meg bement a várba. A királykisasszony majd meghalt csodálkozásában, amint meglátta.

– Mit keresel itt, ahol még a madár se jár? – kérdi tőle.

– Téged jöttelek megszabadítani – felelt Fehérlófia.

– No, akkor hiába fáradtál, mert az én uram egy tizenkét fejű sárkány, aki ha hazajön, összeviszsa tör.

Alig mondta ezt ki, rettenetes nagyot mennydörgött a kapu.

– Az én uram vágta a buzogányát a kapuba – mondja a királykisasszony –, mégpedig tizenkét mérföldről. De azért ebbe a nyomba itt lesz. Bújj el hamar!

De már akkor, ha akart volna, se tudott volna elbújni Fehérlófia, mert a sárkány betoppant. Amint meglátta Fehérlófiát, mindjárt megismerte.

– No, kutya, csak hogy itt vagy! Megölted két öcsémet, ezért, ha ezer lelked volna is, meg kellene halnod! Hanem gyere aranyiszűrűmre, birkózzunk meg!

Nagyon soká viaskodtak, de nem tudtak semmire se menni. Utoljára a sárkány belevágta Fehérlófiát térdig a földbe; ez is kiugrik, belevágja a sárkányt derékig; a sárkány ki-

ugrik, belevágja Fehérlófiát hónaljig; már itt Fehérlófia nagyon megharagudott, kiugrott, s belevágta a sárkányt, hogy csak a feje látszott ki, erre kikapta a kardját, levágta a sárkánynak mind a tizenkét fejét. Azután visszament a várba, elvitte magával mind a három királykisasszonyt. Elérkeztek ahhoz a kosárhoz, amelyiken Fehérlófia leereszkedett, próbálgatták minden módon, hogy férhetnének bele mind a négyen, de sehogy se boldogultak. Így hát Fehérlófia egyenként felhúzta a három királykisasszonyt, ő maga meg várta, hogy őerte is ereszték le a kosarat. Csak várt, csak várt, három nap, három éjjel mindig várt. Várhatott volna szegény akár itéletnapig is. Mert amint a három szolgálta felhúzta a három királykisasszonyt, arra határozták, hogy ők magok veszik el a három királykisasszonyt, s nem eresztik le megint a kosarat Fehérlófiáért, hanem otthagyják őt a másvilágon. Mikor Fehérlófia már nagyon megunt a várakozást, kapta magát, elment onnan nagy búslakodva. Alig ment egy kicsit, előfogta egy nagy záporosó, ő is hát beléhúzta magát a szűrűbe, de hogy úgy is ázott, elindult valami fedelet keresni, ami alá behúzódjék. Amint így vizsgálódik, meglát egy griffmadárfészket három fiókgriffmadárral; ezt nemcsak hogy el nem szedte, de még betakarta a szűrűvel, maga meg bebújt egy bokorba. Egyszer csak jön haza az öreg griffmadár.

– Hát ki takart be benneteket? – kérdi a fiaitól.

– Nem mondjuk meg, mert megöled.

– Dehogy bántom! Nem bántom én, inkább meg akarom neki hálálni.

– No, hát ott fekszik a bokor mellett, azt várja, hogy elálljon az eső, hogy levehesse a szűrét rólunk. Odamegy a griffmadár a bokorhoz, kérdezi Fehérlófiától:

– Mivel háláljam meg, hogy megmentetted fiaimat?

– Nem kell nekem semmi – felelt Fehérlófia.

– De csak kívánj valamit; nem mehetsz úgy el, hogy meg ne háláljam.

– No, hát vigy fel a felvilágra!

Azt mondja rá a griffmadár:

– Hej, ha ezt más merte volna kívánni, tudom, nem élt volna egy óráig; de neked megteszem; hanem eredj, végy három kenyeret meg három oldal szalonnát; kösd a kenyeret jobbról, a szalonnát balról a hátadra, s ha jobbra hajlok, egy kenyeret, ha balra, egy oldal szalonnát tégy

a számba. Ha nem teszel, levetlek.

Fehérlófia éppen úgy tett mindent, ahogy a griffmadár mondta. Elindultak azután a felvilágra. Mentek jó darabig, egyszer fordult a griffmadár jobbra, akkor beletett a szájába Fehérlófia egy kenyeret, aztán balra, akkor meg egy oldal szalonnát. Nemsokára megint megevett egy kenyeret meg egy oldal szalonnát, azután az utolsót is megette. Már látták a világosságot idefent, hát egyszer csak megint fordítja a griffmadár balra a fejét. Fehérlófia kapta a bicskáját, levágta a bal karját, azt tette a griffmadár szájába. Azután megint fordult jobbra a madár, akkor a jobb lábászárát adta neki. Mire ezt is megette, felértek. De Fehérlófia nem tudott se té, se tova menni, hanem ott feküdt a földön, mert nem volt se keze, se lába. Itt benyúl a griffmadár a szárnya alá, kihúz egy üveget tele borral. Odaadja Fehérlófiának.

– No – mondja neki –, amiért olyan jószívű voltál, hogy kezed-lábad a számba tetted, itt van ez az üveg bor, idd meg.

Fehérlófia megitta. Hát lelke teremtette – tán nem is hinnétek, ha nem mondanám –, egyszerre kinőtt keze-lába! De még azonfelül hétszer erősebb lett, mint azelőtt volt. A griffmadár visszarepült az alvilágba. Fehérlófia meg útnak indult, megkeresni a három szolgáját. Amint megy, mendegél, előtalál egy nagy gulyát. Megszólítja a gulyást:

– Kié ez a szép gulya, hé?

– Három úr: Vasgyűrű, Kómorzsoló és Fanyűvő uraké.

– No, hát mutassa meg kend, hol laknak.

A gulyás útba igazította, el is ért nemsokára a Vasgyűrű kastélyához, bement belé, hát majd' elvette a szeme fényét a nagy ragyogás, de ő csak ment beljebb. Egyszer megtalálta Vasgyűrűt, aki mikor meglátta Fehérlófiát, úgy megijedt, hogy azt se tudta, leány-e vagy fiú. Fehérlófia megfogta, kihajította az ablakon, hogy mindjárt szörnyethalt. Azután fogta a királykisasszonyt, vezette Kómorzsolóhoz, hogy majd azt is megöli, de az is meg Fanyűvő is meghalt ijedtében, mikor megtudta, hogy Fehérlófia feljött a másvilágról. Fehérlófia a három királykisasszonyt elvezette az apjokhoz.

Az öreg király rettenetesen megörült, amint a leányait meglátta. S hogy megtudta az egész esetet, a legfiatalabbat Fehérlófiának adta fele királyságával együtt. Nagy lakodalmat csaptak, s még máig is élnek, ha meg nem haltak.

Kedves Olvasó Tanulók!

A Fehérlófia című, a korai vándorlások emlékét őrző, ősi/misztikus tudást továbbhagyományozó, nagyon szép mese szerepel mai rovatunkban. Amiótt erre a szövegre esett választásunk, az egy nagyszerű könyvkiadási esemény. 2012-ben a Budapest Bábszínház felkérte **Szálinger Balázs** író, hogy készítsen számukra egy Fehérlófia-átíratot. 2013. március 10-én mutatták be. Az Orpheusz Kiadó viszont az idén megjelentette az átírat és az előadás együtthatásából létrejött Fehérlófia-szövegkönyvet, amely túlmutat mind az előadáson, mind az alaptörténeten: egy mitikus világértésen alapuló, megrázó erejű Szálinger Balázs-alkotás. Gyönyörű szöveg. Az előadás képei illusztrálják. Nagyon szép.

A bevezető verset közöljük. Szép élményeket!

Bence Erika

Új albumok énekesektől

Az alábbiakban azokról az énekesekről írunk, akik rajongóik legnagyobb örömeire, épp új albumot készítenek. A három énekesben az is közös, hogy életük új fejezetéhez ért, amit elmondásuk szerint az új lemez dalai is tükröznek.

Párizstól vár ihletet

Sam Smith a tavalyi év egyik nagy felfedezettje, a múlt évben jelent meg debütáló albuma a *The Lonely Hour*, amely igencsak sikeres lett. Sam Smith azóta nem ül a babérokon, Párizsba repült, mert a „szerelem városában” szeretné felvenni az új albumát, de közben arra is hagy magának időt, hogy körülnézzen a csodaszép városban, és megnézze az Eiffel-tornyot. Az énekes ezt zenei lapoknak adott interjújában közölte, és azt is hozzátette, hogy most már teljesen túltette magát a volt szerelmén, aki a debütáló lemezét ihlette, ezért új inspiráció után szeretne nézni. Sam Smith arról is beszámolt, hogy végre remekül érzi magát a bőrében, megszabadult a fölösleges kilótól, az új lemezén pedig teljesen kitárulkozik, nem rejteget semmit sem. Elmondása szerint ez a lemez olyan lesz, mint a naplója.

Album a felnőtté válásról

Az elmúlt időszakban Justin Bieberrel kapcsolatban leginkább csak csúnya pletykák keltek szárnyra, pedig az új albuma is készül, mindez három évvel a legutóbb megjelent *Believe*, és

a Selena Gomezzel történt szakítása után. Justin Bieber egy interjúban azt állította, hogy Selena Gomez még mindig számít, hiszen a közelgő lemezen is lesznek olyan dalok, amelyeket az énekesnővel volt kapcsolata ihletett. Mint mondta, nagyon sok inspirációt kapott tőle, ez a számára hosszú kapcsolat ugyanis sok örömet, de szenvedést is okozott. Ezekről a vegyes érzelmekről ír dalokat, amelyek az új albumon lesznek hallhatók, de nem egy kifejezetten szerelmes albumot készít, a személyes problémái és a törvénnyel való konfliktusai ugyanúgy témául szolgálnak a dalok írásánál:

– Sok mindent átéltem az elmúlt évek során. Nem minden a szórakozásról szólt, ezért nem is egy újabb cuki albumot akarok csinálni, amilyent talán sokan elvárnak tőlem. A balhéim után mindvégig csendben voltam, de most a saját stílusomban szólok ezekről. Az embereknek meg kellene érteniük, hogy csak most nővök fel, az élet pedig nehéz. Ezt akarom elmondani az új dalokkal – mondta Justin Bieber.

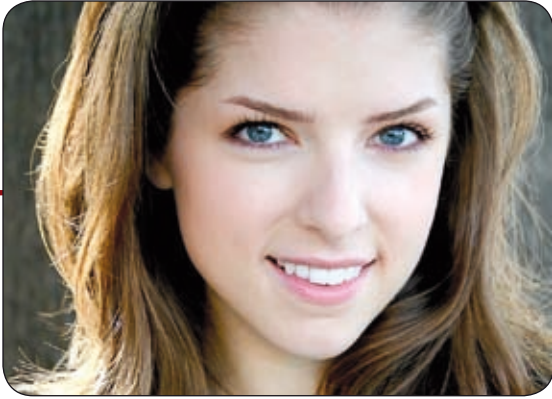
Új oldalát szeretné megmutatni

Ha minden igaz, még ebben az évben, valószínűleg a nyáron, megjelenik Adam Lambert új albuma, a *The Original High*, az új album nyitódala, a *Ghost Town* pedig a napokban. Adam Lambert szintén egy interjúban mesélt az új lemezéről, amelyről azt állítja, hogy meglepő lehet majd a rajongóinak:

– Életem új fejezetéhez értem, és ez érződik a dalaim hangzás- és szövegvilágán egyaránt. Egy kicsit frissebb, újszerűbb lesz az egész, valamelyest intimebb az ének, talán kevesebb teatrális megjelenés, de ez még mind én leszek – állítja az énekes.

A *The Original High* lesz Adam Lambert harmadik stúdióalbuma, a fogadtatása miatt pedig valószínűleg nem igazán kell aggódnia a tehetségkutatóban feltűnt énekesnek. Ha ugyanis nem a szólókarrierével foglalkozik, akkor a legendás Queennel lép fel, akik nem győzik dicsérni. Ettől jobb ajánlólevelet nem is kaphat egy fiatal előadó.

Izgulós típus

Anna Kendrick színésznő Stephanie Meyer könyvének filmes adaptációja, az Alkonyat által vált népszerűvé. A filmben Jessica Stanley-ként tűnt fel, és azóta gyakori vendége lett a filmes gálák vörös szőnyegének. Ez csak fokozódott, amióta az Up in the Air, illetve az Egek ura című filmekben nyújtott alakításáért Oscar-díjra is jelölték. Anna Kendrick azonban saját bevallása szerint még mindig nem szokott hozzá a csillogó világhoz és a nagy nyilvánosság előtti szerepléshez:

– Azt szeretném hinni, hogy évről évre javul a stílusom, de ehhez képest egyre csak romlik. Próbálok mosolyogni, a számat széthúszom, amennyire csak tudom, de tudom, hogy a szememben ott ül a rettegés – mesélte egy nemrég adott interjújában.

Hamarosan egyébként mozikba kerül a Tökéletes hang, azaz a Pitch Perfect 2, amelyben folytatódnak az acapella-csapat zenés kalandjai. Anna Kendrick szerint az első részt akkora lázban forgatták, hogy csak mostanra tértek magukhoz, így a folytatás lesz az igazi.

Betegséggel küzdött

Az elmúlt időszakban Avril Lavigne nem igazán hallatott magáról. A rajongók ezért aggódni kezdtek kedvencükért, és mint kiderült, aggodalmuk nem volt alaptalan. Az énekesnő egy magazinnak adott interjújában elmondta, hogy Lyme-kórban szenvedett. A Lyme-kór egy főként kullancsok által terjesztett betegség, jellemző tünetei lehetnek a feltűnő fáradékonyság, az étvágycsökkenés, a görcsök, ha pedig hosszabb ideig fennáll, krónikussá válhat. Úgy tudni, Avril nem is sejtette, hogy egy rovarcsípés ilyesmit válthat ki, és sokáig azt sem tudta, mitől szenved. A nyilvánosságtól is visszavonult, és öt hónapig csaknem ágyhoz kötve élt. Az interjúban azonban jó hírt közölt, azt mondta, most végre jól van, újra a zenével foglalkozhat. Nemsokára megjelenik a Fly című dala, amelyet a fogyatékekkel küzdők részvételével zajló Speciális Olimpiára írt, karácsonyra pedig új albumot tervez, amelyben a betegségére is kitér.

Bíborhegy a láthatáron

Az idei ősz egyik legvártabb filmje mindenképpen Guillermo Del Toro legújabb alkotása, a Bíborhegy, vagyis a Crimson Peak. Sokak szerint minden esély megvan arra, hogy a rendező a Bíborhegygel felülmúlja eddigi összes eddigi filmjét. Ez nem lenne kis teljesítmény, hiszen A faun labirintusa és A hobbit-filmek is hatalmas sikert arattak úgy a közönség, mint a kritikusok körében. A kiváló rendezőhöz kiváló szereplőgárda is társul: a főbb szerepekben Jessica Chastain, Mia Wasikowska, Tom Hiddleston és Charlie Hunnam látható. A film látványvilága Guillermo Del Torótól megszokottan sötét lesz, a rendező szerint alkotása a gótikus romantikát és szellemvilágot idézi meg. A premierre októberben kerül sor.

Az „ennivaló” színész

Benedict Timothy Carlton Cumberbatch nem a hosszú neve, hanem a sokoldalúsága miatt ismert. Az angol színész egyaránt elismert színházi, televíziós, mozifilmes és rádiós szerepei által, de leginkább talán a BBC modern Sherlock Holmes adaptációjában játszott főszerepe miatt lett népszerű világszerte. Az elmúlt időszakban Benedict Cumberbatch érdekes elismerésben is részesült. Egy szavazáson ugyanis őt választották meg a „legennivalóbb” angol színésznek. Sőt, olyannyira édesnek és cukinak bizonyult, hogy lelkes cukrászok egy csoportja ötszáz tábla belga csokoládé felhasználásával el is készítette a színész teljesen élethű csokiszobrát. Te megennéd?

Készül az emberi test Google-térképe

Az ausztrál Új-Dél-Wales-i Egyetem kutatóinak köszönhetően a Google-térképhez hasonlóan az emberi testet is hamarosan bebarangolhatjuk. A nagyító eszköz a Google-térkép algoritmusát alkalmazza, és olyan jól működik, hogy akár sejtszintű folyamatokat is tanulmányozhatunk a segítségével. Jelenleg a csontizületi gyulladás kutatására használja az új technológiát. A betegség az egyik leggyakoribb mozgásszervi rendellenesség az idősök körében, és könnyen rokkantságot okozhat.

Az *Emberi test Google-térképe* névre keresztelt eszköz egy olyan elektronmikroszkópos technikán alapul, amelyet eredetileg a Zeiss művek fejlesztettek ki szilícium ostyák (az integrált áramkörök építőköveinek) ellenőrzésére. A képalkotó eljárás több milliónyi képet készít különböző mérettartományokban a test adott részéről. Ezeket nagy képpé illesztik össze, ami óriási adatmennyiséget teremt. Ennek feldolgozásához, kezeléséhez szükség van a Google által kifejlesztett algoritmusra. (origo.hu)

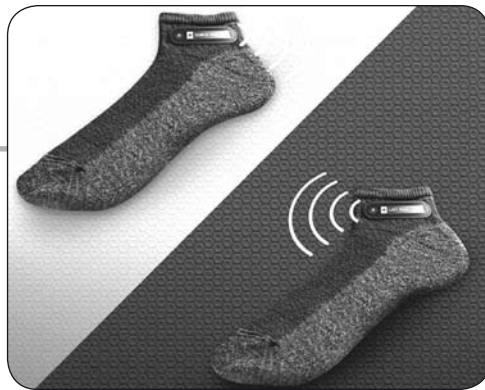

Szeptembertől saját Super Mariót készíthetsz

Az idén ünnepli harmincadik születésnapját a népszerű Super Mario, amely a Nintendo egyik legismertebb játéksorozata. Ennek öröme a cég szeptemberben kiadja a Mario Maker pályaszerkesztőt, mellyel bárki megrajzolhatja magának a felületet.

Így választhatunk az eredeti, 8-bites grafikától kezdve egészen a modern, HD felbontású pályán át bármelyikből, majd kedvünk szerint alakíthatjuk a látványvilágot, és megoszthatjuk a többi Wii U felhasználóval. A pályák szerkesztéséhez a nintendós konzolok vezérlőjét használhatjuk. A szoftver áráról egyelőre nem tudni semmit.

Az első Super Mario 1985. szeptember 13-án jelent meg. A születésnapra időztik egyebek közt a mobilos verzió megjelenését is. (origo.hu)

Nem vicc: Jön az okossockni

Először jöttek az okostelefonok, aztán felbukkantak az első okosteleviszók, nemrégiben pedig megérkeztek az első okosórák, így tulajdonképpen csak idő kérdése volt, hogy mi következik. És itt van, érkezik az okossockni.

A HTC bejelentette első ilyen fejlesztését, ami őszintén szólva áprilisi tréfára emlékeztetett, de az okossockni ötlete egyáltalán nem új. A *Sensoria Fitness Socks Bundle* egy komplett csomag, melynek részét képezi négy pár okossockni, egy bokaperec, egy bokaperec-töltő, valamint egy dedikált mobil alkalmazás. A különleges textilszenzorokkal megspékelt zokni felső részére mágneses módon csatlakoztatható a bokaperec, mely vezeték nélküli Bluetooth-kapcsolaton keresztül továbbít olyan adatokat a mobilunk felé, mint például a lépésszám, illetve a testtömeg talpon történő eloszlása. A fejlesztők szerint a minden korábbinál pontosabb adatokkal szolgáló sportkiegészítő Android, iOS és Windows Phone okostelefonokkal kompatibilis. A különböző méretű zoknikkal rendelhető *Sensoria Fitness Socks Bundle* ára nem elhanyagolható, 199 dollár. (technet.hu)

Locsolkodó drón egy magyar falu felett

Van, aki lelkesedik érte, van, aki ki nem állhatja, de keveseket hagy hidegen a húsvéthétfői locsolás. Egyre kevesebben locsolnak ugyanakkor vízzel, még akkor is, ha igény lenne rá.

Magyarország egyik legkisebb településén, a szlovén határ közelében fekvő Lendvajakabfán a lakosság 80 százaléka nő, négy asszonyra egyetlen locsoló jut. Hogy a hölgyek ne maradjanak húsvéti köszöntés nélkül, és a legeldugottabb településen is fennmaradjon ez a hagyomány, a Telekom közösségi locsolást szervezett. A szupergyors 4G-hálózatnak köszönhetően húsvéthétfőn bárki köszönthette a kis falu asszonyait, lányait. Elég volt egy kommentet hagyni a Magyar Telekom erre a témára nyitott Facebook-oldalán, s indulhatott is a vödörrel felszerelt locsolódrón, amely még egy férfi hang formájában azt is elmondta, ki küldte a jókívánságot és a húsvéti locsolást. (MTI)

Nehéz kezdet, szép folytatás

Hayley Williams, a Paramore énekesnője új websorozattal jelentkezik: a Kiss-Off című műsorban a zene és a szépség lesz a téma, annak ellenére, hogy a sztár bevalottan nem tartja magát szépségnek. Tiniként egyszer sem érezte úgy, hogy vonzó lenne, és a sminkelést csak akkor fedezte fel, amikor együttesével Japánba utaztak. Az énekesnő erről egy interjúból mesélt:

– Sohasem foglalkoztam a külsőségekkel, mert soha nem gondoltam, hogy labdába rúghatnék ilyen téren. Amikor a sminkeléssel megbarátkoztam, már Japánban voltunk a fiúkkal, és nagyon tetszett, ahogy egyes nők megjelentek a koncertünkön. Az első szemceruzámot és szemfestékeimet is Japánban vettem. Kifestettem vele magam, és egy fura cicaszőrű valamit is a szemem sarkába rajzoltam – emlékezett vissza Hayley, majd azt is kifejtette, hogy a websorozatban az önkifejezés lesz a hangsúlyos.

– Különböző előadókat is meghívunk, akik a stílusukról, megjelenésükről beszélnek. Sorozatunk nem arról szól majd, hogy milyen szín illik jól egy-egy bőrtónushoz, vagy hogyan lehet nagyobbá varázsolni az ajkakat. Arról lesz szó, hogy ki és mit szeret, hogyan fejezheti ki önmagát, és az újdonságok kipróbálásával hogyan lehet megtalálni a belsőhöz illő külsőt – mondta Hayley.

Problémák az iskolában, siker a zenevilágban

Az amerikai énekesnő Hayley Nichole Williams néven született 1988. december 27-én Mississippiben, Meridianban. Az áttörést a Paramore nevű együttesének köszönheti, amellyel 2004-ben törtek be a köztudatba. Hayley tizenhárom éves volt, amikor elköltöztek szülővárosából a tennessee-i Franklinbe. A beilleszkedés nem ment a legjobban, az iskolában bántalmazták az osztálytársai, és a

tanárai sem álltak ki mellette. Addig fajultak a dolgok, hogy magántanuló lett. Közben ígéretes újdonságok is történtek, megismerkedett Josh és Zac Farroval, a későbbi Paramore egyik alapító tagjaival és énekleckéket vett. Egy helyi együttes, a The Factory tagja lett, akkortájt pedig Jeremy Davisszel barátkozott meg. Miután a The Factory feloszlott, Hayley, Jeremy és a Farro testvérek elkezdtek közösen dalokat írni. Megalapították a Paramore-t, és habár Hayley is alapító tagnak számított, a többieket kétegy gyötörte azzal kapcsolatban, hogy Hayley jó választás-e énekesnek. Azután egyre jobb barátok lettek, egyre több dalt írtak együtt, és Hayley igazi együttestaggá vált.

A Paramore bemutatkozó albuma az All We Know Is Falling 2005-ben jelent meg, és mérsékelt sikert hozott az együttesnek, vi-

szont nagyon sokat koncerteztek, jó bulikat csináltak, és ennek köszönhetően egyre népszerűbbé és keresettebbé váltak. A második albumuk a Riot! viszont már meghozta a sikert, a Misery Business-szel Hayley az iskolás éveiben ért megpróbáltatásokra emlékezik vissza, a Crushcrushcrush és a That's What's You Get pedig már a toplisták rendszeres szereplőivé tette őket. Ezt is sikerült túlszárnyalniuk, méghozzá a Decode című dallal, amely az Alkonyat főzenéje lett. És habár az együttes tagcserélen esett át és trióvá zsugorodott, Hayley már egyáltalán nem számít csúnyácskának, a Kerrang! magazin olvasói 2007-ben a második legvonzóbb énekesnőnek tartották (az első Amy Lee lett az Evanescence-ből), 2008 óta pedig együtt van a New Found Glory együttes gitárosával, Chad Gilberttel, aki talány el is jegyezte.

Mit tehetünk mi a Föld napján?

A Föld napja egyre nagyobb figyelmet követel magának. Azért követeli, mert egyre nagyobb a szennyezés, amely árt környezetünknek, a Földünknek.

Először negyvenöt évvel ezelőtt 1970-ben szervezték meg a Föld napját, amikor egy amerikai egyetemista, **Denis Hayes** kezdeményezésére több mint 25 millió amerikai gondolt és tett valamit aznap, **április 22-én** a Földért. A környezetszennyezésen elborzadva az akkori szervezők megalapították a Föld Napja Nemzetközi Hírközpontot, amely segítette, hogy ez az összefogás kiterjedjen az egész világra. Így a kilencvenes években már világméretűvé nőtte ki magát az esemény.

A Critical Mass logója

A Föld napja mára a legnagyobb önszerveződő környezeti megmozdulássá vált sok országban, így Magyarországon is. Cselekvő ünnep, amely mindnyájunk jövőjéről szól. Ez azt jelenti, hogy akkor ünneplünk igazán, ha cselekszünk is. Pl. fát ültetünk, takarítunk, kevesebb energiát használunk, azért, hogy évszázadok múlva is lakható és élhető legyen a Föld.

Van, aki összeszámolta, hogy az idén több mint **egymilliárd ember** cselekszik egy időben 192 országban.

Így látták Földünket az Apolló-17 űrutasai

Az emberek mind jobban felismerik környezetünk fontosságát, de ez nem elegendő. Már van szelektív hulladékgyűjtés, vásárolhatunk környezetbarát termékeket, mind több a kerékpárút, szélkerekek, napkollektorok segítik az energiaellátást, ennek ellenére túl sok a felesleges fogyasztás, a vegyszerhasználat, a szemét, az autózás, az energiapazarlás, általában a természet „szolgáltatásainak” túlhatalomlata. Mindezek következményeként pedig nő az üvegházhatású gázok kibocsátása – és ez növeli az éghajlatváltozás veszélyét.

És ez a változás nem a távoli jövő eseménye. Az éghajlatváltozás itt van. Már 0,7 Celsius-fokkal nőtt az átlagos globális hőmérséklet, és a felmelegedés üteme az utóbbi 10 évben fokozódott. Nehéz lesz elkerülni a fordulóponthoz, a **kritikus 2 Celsius-fokos** globális felmelegedést – figyelmeztetnek a szakemberek.

Sok szép rendezvény várható az idén is április 22-én. Érdekesnek ígérkezik egy magyarországi, egészen pontosan soroksári (Buda-

pest része) kísérlet. Az önkéntes résztvevők 48 órán át tekerik kerékpárjukat helyben (nyilván váltakozva), ám nem öncélúan, hanem áramot fejlesztve. Mivel hatalmas erőt vesz igénybe a keveske áram előállítására is, a szervezők remélik, hogy mindenki előtt megvilágosodik, miért is fontos az árammal takarékoskodni. A 48 órás tekeréssel megtermelt zöldenergiából a rekordkísérlet végén látványos lézershow lesz.

Hogy mit tehetsz te, itthon bolygónk életének meghosszabbításáért? Sokat. Zöldítsd környezetet, ültess fát, kapcsold le a feleslegesen világító lámpát, termelj hasznos növényeket, komposztálj, szigetelj, közlekedj közösen, ne vásárolj csomagoltat, válts környezetbarát szerekre, félkész, készétel helyett egyél friss otthonit... – és sok minden mást! Gondolj ki te is valamit!

És még valami, sajnos egyetlen nap kevés... Hiába cselekszik ma már több mint egymilliárd ember 192 országban egy napon, a Földért minden nap kell tenni valamit.

N-a

Április 22-ei rendezvények

* 1990 óta minden évben erre a napra adja ki a washingtoni Worldwatch Institute éves jelentését a világ környezeti állapotáról *A világ helyzete* címmel.

* A Critical Mass kerékpáros mozgalom szervezői gyakran erre a napra teszik a felvonulás időpontját.

* Ezen a napon fát ültetnek, rajzpályázatot hirdetnek, környezeti vetélkedőt, patak- és falutakarítást szerveznek civil szervezetek és helyi önkormányzatok, iskolák.

Minden elültetett fa meghosszabbítja bolygónk életét

Bringások az ausztráliai Melbourne-ben

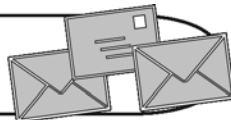
Ki volt a verseny névadója?

Sokan emlékeznek a tanár úrra a felnőttek közül, annál inkább, mert a fizikaverseny névadója, dr. Ribár Béla nem is túl rég még nagyban ügyködött valamennyiünk érdekében.

1930-ban született Torontálvásárhelyen, és 2006-ban hunyt el Újvidéken. A kristálykutató nemzetközileg elismert kutatója volt, a Magyar Tudományos Akadémia, valamint a Szerb Tudományos és Művészeti Akadémia tagja, a Vajdasági Tudományos és Művészeti Akadémia újjáalakításának kezdeményezője és egyik létrehozója. Nemcsak saját tudományos karrierjét építő tudós volt, hanem erejét, tudását, tekintélyét magyarságunk megmaradása érdekében gyümölcsöztette.

MIZUJS?

IX. Ribár Béla Általános Iskolai Fizikaverseny

A Genius tehetséggondozó mozgalom jegyében szervezték meg a horgosi Október 10. Általános Iskolában a vajdasági szintű fizikaversenyt. Az idei versenyen 17 tanuló vett részt, mégpedig Horgosról, Magyarakanizsáról, Zentáról és Muzslyáról.

Muhu Béla főszervező szerint a megmérettetésen a tanulók gondolkodtató, számítós, valamint kísérleti, illetve kísérletelemző feladatokat oldottak meg. A fizikortörténeti feladat témája Déri Miksa élete és munkássága és a 130 éve megalkotott első, energia átvitelre alkalmas zárt vasmagú (köpeny) transzformátor, valamint Öveges József élete és munkássága volt.

Az idei verseny is nemzetközi jellegű volt, így a két legjobban

Balázs Piri Diana helyi szervező, Szabó Imre, Nyilas Orsolya, Szabó Tünde felkészítő tanár és Muhu Béla főszervező

teljesítő diák a magyarakanizsai **Nyilas Orsolya** (felkészítő tanára Szabó Tünde) és a horgosi **Szabó Imre** (felkészítője Dobó László) részt vehet a magyarországi Eöt-vös Loránd Fizikai Társulat által

szervezett XXV. Öveges József Kárpát-medencei Fizikaverseny döntőjén, amelyet 2015. májusában Győrben rendeznek meg a Kazinczy Ferenc Gimnáziumban.

K.K.O.

Sajátos iskolanap Bácskerteszen

A kupuszinai/bácskerteszi általános iskolát sok minden megkülönbözteti a többi vajdasági iskolától, legfőképpen az, hogy az intézmény névadója József Attila nagy magyar költő.

Április 11-én van József Attila születésnapja, a költészet napja, és ebből kifolyólag a bácskerteszi iskola napja is. Ezt a napot tehát megünneplik minden évben, még akkor is, ha a tavaszi szüniidőre esik, mint idén. Felszólították a diákokat, hogy eredeti módon ünnepeljék meg a vers és iskolájuk napját – olvastuk az iskola honlapján. „Verskiragasztó” akciót hirdettek, ami azt jelenti, hogy le kell írni a verset, és április 11-én, szombaton, kiragasztani valahol a faluban: fára, oszlopra, hirdetőtáblára stb. (persze csak ahol nem tilos). Ha bárki elolvasta a verset, azzal már a költészetet sikerült népszerűbbé tenni.

Hogy sikerült a párnacsata?

Eredetiek a bácskertesziek április 1-je, a bolondozás napja megünnepelésében. Felvételünk tanúsága szerint a párnacsatát nagy erővel vívták. Ezúttal is a bátrabbak nyertek, noha nem akadt olyan, aki ne rázta volna ki „jól” a párnáját.

XXX. Szólj, síp, szólj!

Harmadik alkalommal rendezik meg idén a Szólj, síp, szólj! népzenei vetélkedőt. A megmérettetés április 25-én lesz az Újvidéki Rádió M-Stúdiójában. A Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesületének népzenei szakosztálya és az Újvidéki Rádió közös rendezvénye idén is nagy számú általános iskolást vonz.

Népmesével nyert ukrainai pályázaton

Sikeresen szerepeltek a szabadkai J. J. Zmaj iskola egykori 4. c osztályának tanulói (a mostani 5. c-sek) egy Ukrájnában 3. alkalommal meghirdetett nemzetközi rajzpályázaton. Arany minősítést **Csonka Anikó** (a képen), különdíjat **Szakáll Edina** kapott, az iskola megoklevelet a legjobb kollektíváért

TESZT ✓

Milyen a kapcsolatod a társaiddal?

Ellenségesen viselkedsz, és ezért kevesebb a barátod, mint amennyi lehetne? Vagy ellenkezőleg, te vagy a társaság figyelmének középpontjában, és barátokban nem szenvedsz hiányt? A választ, hogy vajon melyik csoportba tartozol, megtudhatod, ha őszintén felelsz az alábbi kérdésekre.

1. Érdeklődsz általában mások ügyei iránt?

- Főleg a közelebbi barátaim problémái foglalkoztatnak.
- Persze. Minden jó pletyka érdekel.
- Bánom is én, kinek mi baja van!

2. Új tanuló érkezik az iskolába, és tanácstalanul ácsorog a folyosón. Mit mondasz neki?

- „Segíthetek valamiben?”
- „De szépen csillog a hajad! Milyen sampont használsz?”
- „Mit bámulsz?”

3. A társaságod este diszkóba szeretne menni, te viszont egy házibuliba vágysz. Mit teszel?

- Elfogadom a döntésüket, és örömmel megyek velük a diszkóba.
- Előbb házibulizok, majd elmegyek velük a diszkóba.
- Duzzogva otthagynom őket.

4. A folyosón az egyik fiatalabb diák elesik. Mit csinálsz?

- Felsegítem, és megkérdezem, jól van-e.
- Átlépek.
- Mulatságosnak tartom, és jót nevetek az eseten.

5. Mit teszel, ha valamelyik osztálytársad váratlanul betoppan hozzád?

- Örömmel fogadom.
- Megkérdezem, hogy hozott-e ajándékot?
- Morgolódok, mert váratlanul beállítani udvariatlanság.

Értékelés

Ha legtöbb az a válasz:

Fantasztikusan viszonyulsz a társaiddal! Barátságos viselkedésed miatt bizonyára nagyon kedvelnek, így aztán barátokban nem szenvedsz hiányt. Gratulálunk!

Ha legtöbb a b válasz:

Magatartásod néha elidegenítheti a többieket. Nem ártana kissé finomítani rajta, hogy a többiek is láthassák, valójában nagyon rendes vagy.

Ha legtöbb a c válasz:

Sajnos nem sok olyan tulajdonsággal büszkélkedhetsz, amit mások kedvelhetnének. Nem ártana levetned ezt az ellenséges álarcot, így talán több baráttra tehetnél szert.

Horoszkóp

Kos

Úgy érzed, túl sok mindent viszel egyedül a hátadon, és szeretnéd, ha valaki átvenne a terhekből, de a környezeted mintha csak még jobban bonyolítaná a dolgokat. Nehéz most eldönteni, ki az, akiben megbízhatasz.

Bika

Mindig érdemes menekülőutat hagyni, bármennyire bízol is valakiben, mert lehet, hogy a tökéletes idillt éppen az rontja el, hogy sarokba szorítva érezheted magad.

Ikrek

Nagyon oda kell most figyelned arra, hogy hogyan osztod be az idődet, de legyél óvatos, mert amikor egyszerre két dolgot akarsz csinálni, könnyen lehet, hogy egyik sem úgy sikerül, ahogy szeretted volna.

Rák

Hiába próbálsz megmenteni egy helyzetet, úgy tűnik, semmi sem működik úgy, mint korábban. Ha ezek az utak már nem járhatóak, más megoldásokat kell keresned, hogy elérd, amit szeretnél.

Oroszlán

Tudod, hogy a siker érdekében együtt kell dolgoznod valakivel, de azt is érzed, hogy ez nem lesz egyszerű. A feszültséget csak akkor simíthatjátok el, ha mindketten hajlandóak vagytok engedni a saját büszkeségetekből.

Szűz

Tölts egy kis időt a szeretteid körében, és ne próbálj mindig mindent megjavítani! Vannak dolgok, amiket éppen a tökéletlenségük tesz széppé, ezt is meg kell tanulnod értékelni.

Mérleg

Tudod, mire van szükséged, és azt is, hogy amire vágysz, az nem az, ami jót fog tenni neked. Dönts bölcsen, és hosszú távon jobban érezheted magadat a saját bőrödben!

Skorpió

Úgy érzed, több tiszteletet várhatsz el valakitől, aki nem adja meg neked azt, ami jár. Sajnos az nem megoldás, ha ezt elmondod neki, mert ez olyasmi, amire mindenkinek magától kell ráébrednie.

Nyilas

Valaki nemet mond neked valamire, amiről később kiderül, hogy nyugodtan segíthetett volna. A kifogás lelepleződése azonban neked kellemetlenebb, mint neki – vannak, akiknek semmi nem ébreszti fel a lelkiismeretét.

Bak

Kellemetlen meglepetések kerülhetnek a felszínre, amelyekkel pedig most nagyon nem szeretnél számolni. Még sincs más hátra, minthogy szembenézz a szekrénybe rejtett csontvázzal.

Vízöntő

Szeretnél végre pihenni és kikapcsolódnival kicsit, de nem biztos, hogy minden úgy alakul, ahogyan elképzelted. Mielőtt túlságosan elkeseredsz, vedd észre, hogy pozitív oldala is van mindennek!

Halak

Hagyj magadnak időt a pihenésre és a feltöltődésre, mert különben csak erőltetni fogod azt, amit egyébként örömmel tennél! Ha kipihented magad, sokkal nagyobb lelkesedéssel fogsz a feladatokhoz.

„Kedves Bizalmas sorok!

A barátnőmmel úgy döntöttünk, elérkezett az ideje, hogy mi is tanácsot kérjünk. Mindketten hetedik osztályosok vagyunk, és mindketten jártunk már valakivel. Ez nem tartott sokáig. Most mind a kettőnknek van új szimpátiája, a fiúk nagyon tetszenek nekünk, de nem úgy mennek a dolgok, ahogyan mi szeretnénk. Már hetek óta ostromoljuk őket, és semmi eredménye. Messze elkerülnek bennünket. Úgy látszik, minden ellenünk fordult. Miért van az, hogy azok, akikkel mi szeretnénk lenni, elkerülnek bennünket, akik pedig udvarolni akarnak, azok meg nekünk nem kellene, mi kerüljük el őket? Mi tegyünk, hogy rendeződjenek a dolgok, és azok, akik tetszenek nekünk, felfigyeljenek ránk?! Kérünk, segíts nekünk!

Napraforgók”

Válasz:

Kedves Napraforgók!

Nem biztos, hogy vigaszt jelent a számotokra, különösen serdülőkorban, de nagyon gyakori jelenséggel álltok szemben. Aki nekünk tetszik, az másért rajong. Közelítünk a szimpátiánk felé, megteesszük az első lépést, és váratlan visszautasítással kell szembesülnünk. Sokszor csak azért, mert a másik felet meglepetésként érte a tény, hogy érdeklődünk iránta, vagy egy kicsit erőszakosabban viselkedtünk, mint ahogyan a másik félnek tetszett volna. Éppen csak, hogy „kigyógyultunk” a szerelemből, azt tapasztaljuk, hogy aki határozottan elutasított, most érdeklődik utánunk, szeretne velünk járni, bennünket meg már nem érdekel. Am az is benne lehet a játékban, hogy a korotokbeli fiúkat még nem nagyon érdeklik a lányok, inkább a focilabda után futnak.

Úgy látszik, ebben a keveredésben türelmesnek kell lennetek önmagatokkal és a fiúkkal is. Ezenkívül nagyon fontos, hogy nem kell minden áron járni valakivel. Várjátok ki azt az időt, amikor a vonzalom kölcsönös, mind a két fél érdeklődik a másik iránt. Amíg el nem jön ez az idő, használjátok ki a kortársak baráti társaságát! Itt kötetlenül együtt lehettek, nem nehezedik rátok különösebb érzelmi nyomás, megfelelési kényszer, hisz kötetlenül vagytok együtt mindannyian, fiúk és lányok, barátkoztok, csipkelődtek, megosztjátok egymással gondolataitokat és a szabadidőtöket, megismeritek, hogy a másik nem hogyan gondolkodik, mit szeret, mik a vágyai, mi iránt érdeklődnek. Megtanuljátok és gyakoroljátok az egymás közötti kommunikációt, amire utána, felnőttkorban nagy szükségetek lesz. Közben önmagatokról is megtudtok egyet s mást. Szóval, míg el nem jön a ti időtök, BARÁTKOZZATOK!

„Kedves Bizi!

Kérlek, segíts! Nem tudom, mihez kezdjek. Tizenkét éves lány vagyok. A szerelemmel küszködök. Van egy fiú, aki nagyon kedves hozzám, amikor együtt vagyunk. Már próbára tettem, megöleltem és megpusziltam az arcát, és nem szólt semmit sem. Ez a fiú a barátnőmmel járt, és én megkérdeztem, hogy akar-e velem járni. Nem szólt semmit sem, de szakított a barátnőmmel, aki nagyon sírt. Megsajnáltam, és otthagytam a fiút. Most a barátnőmmel újra járnak. Nem tudom, miért, de a fiú mindig megvár tanítás után, és együtt megyünk haza. Ha akarnám, megint járhatnék vele. Most nem tudom, mit tegyek, mert nem tudok választani a barátság és a szerelem között. Nagyon kérek, segíts!

LOVE”

Válasz:

Kedves LOVE!

Úgy látom, hogy te valójában már döntöttél, és a barátságot választottad. Azért nem volt olyan nehéz a döntésed, mert valójában sem te, sem a fiú nem tudjátok, hogy mit is akartok, hisz még nem értetek meg a

szerelemre. Jól érzitek magatokat egymás társaságában, szimpátia van köztetek, és a barátságotok mindkettőtök számára fontos. Az lenne a legjobb, ha ezen a szinten maradnátok. Az idő meg majd megmondja, hogy a köztetek lévő vonzódás megmarad-e továbbra is. Lehet, hogy idővel, ha a vonzalom megmarad, és többet szeretnétek egymástól, a dolog szerelemmé növi ki magát. Az is lehet azonban, hogy teljesen szétválak az útjaitok, és nagyon gyorsan mindkettőtök új szimpátia miatt fog álmatlanságban szenvedni.

„Kedves Bizi!

Kérlek, adj tanácsot, mit tegyek! Tizenhárom éves fiú vagyok, akit a tornaórákon nagyon szekálnak a többiek. Amikor óra előtt az öltözőben lecserélem a tornacipőmet, a többiek hangosan röhögnek, és befogják az orrukat. Engem is zavar, hogy büdös a lábam, de bármit teszek, nem múlik el.

Zokni”

Válasz:

Kedves Zokni!

Nem vagy egyedül a problémáddal. Tudom, hogy ez nem vigasztal, de segít megérteni a problémát. Ha hiszed, ha nem, a lábszag a testszagok egyikéhez tartozik. A lábunk sok millió baktérium természetes élőhelye. Az állandóan termelődő izzadságunkkal, és az elhalt bőrszövetekkel táplálkoznak, és életük melléktermékei okozzák a kellemetlen lábszagot. De ugyanilyen „szagos” hatása van a láb gombás fertőzésének is. Egyik alapvető gyógyír a rendszeres lábmosás szappannal és meleg vízzel. Fontos, hogy lábmosás után szárazra töröld az újközüket is. Babahintőporral vagy speciálisan lábra készített hintőporral be is hintőporozhatod az újközüket. A másik fontos lépés, hogy rendszeresen cseréld a zoknidat. Ajánlatos, hogy a zokni vagy a harisnya természetes anyagból legyen, nem jó, ha műszál. A cipődet, tornacipődet rendszeresen, naponta szellőztess. Ha módod van rá, ugyanazt a lábbelit ne vedd fel két egymás utáni napon. Ne legyél éjjel-nappal ugyanabban a tornacipőben. Cseréld gyakrabban a lábbelidet! Adj a lábbelidnek alkalmat, hogy megszáradjanak! Amikor csak lehet, vedd is le, és hagyd szabadon szellőzni a talpadat és a lábujjaidat. Ha lábujjaid között vagy a talpadon hámlást észlelsz, a legjobb lenne, ha bőrgyógyász vizsgálna meg, és szakember állapítaná meg a fertőzés fajtáját. Ha viszont erre nincs mód, az édesanyáddal a gyógyszerárban is kérhetek tanácsot, hogy mivel kezeljed a bőrdótot, mert a leggyakrabban gombás fertőzés áll a háttérben, amit még „atlétalábnak” is neveznek. Ha gondot viselsz a lábad higiéniájáról, betartod ezeket az alapvető lépéseket, biztos, hogy a kellemetlen lábszag csökkeni fog, sőt el is múlhat. És ha elmúlik, elmarad a szakálás is.

„Kedves Bizi!

Én egy tizenéves lány vagyok, és meg vagyok ijedve, mert a mellem nem egyforma nagyok. Tornaórán cikiznek is emiatt a lányok. Kérlek, segíts! Orvoshoz kell mennem?

Cilike”

Válasz:

Kedves Cilike!

Nyugodj meg! Nem kell aggódnod, mert teljesen normális dolog, hogy a páros testrészeink nem teljesen egyformák. Pl. ha összeteszed a tenyereidet, és összeméred az ujjaidat, azt tapasztalod, hogy az egyik oldalon hosszabbak. Vagy a szemek, a szájszélek formája sem mindig teljesen egyforma. Vannak nők, akiknél a jobb és bal mell között két méretnyi különbség is van. Sőt az is különbözhet, hogy a mellbimbók merre néznek. Mivel nálad még nem állt be teljesen a hormonális egyensúly, biztos, hogy további változásokra, növekedésre is számíthatsz. Viszont ha melledben csomót vagy csomókat észlelsz, fontos, hogy mielőbb orvoshoz fordulj.

Mit mond rólad a póz, amiben alszol?

Egy brit kutatás azt állítja, az, hogy milyen pózban alszunk, annak a következménye, hogy milyen a személyiségünk. A kutatók négy fő alvópozíciót különböztettek meg. Természetesen nem feltétlenül alszunk valamelyik póz egyikében, ebben az esetben feltételezhetően nem is igaz ránk egyik tulajdonság sem. A testbeszéd vizsgálatával foglalkozó kutatók arra jutottak, hogy ez a négy fő csoport a magzati, a fatörzs, a sóvárgó és a szabadeső póz.

Magzati póz

Ebben az esetben úgy alszunk, hogy lábainkat felhúзва labdává gömbölyödünk. Így alszik az emberek legnagyobb része. Ez arra utal, hogy az adott személy aggodalmaskodó típus. Továbbá lelkiismeretes, rendszerető, ugyanakkor hajlamos túlagyalni a dolgokat, és ott is problémát kreálni, ahol valójában nincs is. Keresi a visszautat az anyaméhbe, a komfortzónába.

Fatörzs póz

Ez a második leggyakoribb alvóalakzat. Ilyenkor teljesen egyenesen, kinyúlva fekszünk az ágyban, karjaink is ezt az egyenest

követve vannak magunk mellett kiterülve. A kutatás szerint a magukat fatörzsnak álcázó alvók makacsok, gyakran zárkóztak, és szeretik, ha mindent időben el tudnak intézni, nem szeretik félbe hagyni a dolgokat.

A sóvárgó póz

A név azt a pozíciót takarja, amikor oldalunkra fekvé, kezünket magunk elé nyújtva heverünk le. Ennek az alakzatnak két lehetséges jelentése is van, egyrészt jelentheti azt, hogy az alvó szeretné elérni vágyait, álmait, elébe nyúl az új kihívásoknak. Másrészt viszont azt is jelentheti, hogy az alvó úgy érzi magát, mint akit elkaptak és megbilincseltek. Így a sóvárgók felébredve készen állnak arra, hogy szembenézzenek bármilyen kihívással, ugyanakkor hajlamosak olyan dolgokra időt pazarolni, aminek semmi értelme, nem viszi őket előre, nem fejleszti őket, és nem segít közelebb jutni a céljukhoz.

A szabadeső póz

Ez azt jelenti, hogy hason fekvé alszunk, két kezünk két oldalra van kiterítve. A kutatók szerint ez a legkevésbé kényelmes pozí-

ció. Az ebbe a csoportba tartozók gyakran érzik úgy, hogy nem ők irányítják a saját életüket. Ébredés után sokszor rögtön idegeskedni kezdenek különböző problémák vagy elintéznivaló ügyek miatt.

Arról nem szól a fáma, hogy mi van, ha egy éjszaka során a pózokat váltogatva pihenünk, vagy hogy mi van azokkal, akik egyet-egyét keverve alszanak. És arról sincs hír, hogy hány ember bevonásával és milyen módszerrel készült a kutatás, ezért ne vegyük az eredményeket biztosra, de azért izgalmas a felvetés, hogy kapcsolat van a póz és személyiségünk között.

Nagyon érdekes, hogy a kutatást vezető Robert Phipps szerint, ha netán megkívnánk egy, a miénktől eltérő alvópózzal együtt járó személyiségjegyeket, és úgy szeretnénk szert tenni azokra a tulajdonságokra, hogy egyszer csak elkezdünk abban a pózban aludni, hát bizony nagyon rosszul járnánk. Hiszen ebben az esetben fáradtabban ébrednénk fel, mint amikor lefeküdtünk – állítja Phipps. Szóval csak semmi pózmnipuláció!

Hogyan is készül a franciafonás?

3. Kezdd el a franciafonást, vagyis a homlokodhoz közelebb eső tincset fond át a középsőn, majd folytasd a harmadik tincssel! Ez a fonás annyiban különbözik a hagyományos franciafonástól, hogy mindig csak egy tincshez veszel fel újabbakat, ez esetben a homlokodhoz közelebb esőkhöz. A többit csak keresztbe fonod, ahogy eddig.

4. Folytasd a fonást addig, míg el nem érsz a másik füledhez! Fogd össze egy vé-

kony, a hajad színéhez illő hajgumival úgy, hogy el tudd rejtetni a füled mögé!

5. Hagyhatsz a be nem font hajadat lógva, vagy felkötheted laza kontyba. Ahogy neked jobban tetszik. Ez a fonás nemcsak szép, de praktikus is, ugyanis a homlokodnál található rövidebb hajsálakat is be tudod fogni, így nem lógnak a szemedbe. Fonhatod lazábban, hogy néhány tincs kilógjon, vagy feszesebben. Rajtad áll. Ha egyedül nem megy, kérd meg az egyik barátódot!

1. Válaszd szét a hajadat, mintha csak a felső részét akarnád összefogni! A homlokodtól számítva egy kb. 8 cm-es sávot hagyj szabadon, a többit hátul fogd össze, hogy ne zavarjon!

2. A szabadon hagyott hajadat egészen a füledtől fésüld jobbra vagy balra, attól függően, hogy merre esik kezdedre a fonás! Válaszd szét három tincsre! Ha jobbra szeretnél haladni, közvetlenül a bal fülednél kezd el a fonást!

Milyen a szikes talaj?

Különösen alacsonyan fekvő területeken találni olyan talajt, amelyben a szíksó (szénsavas nátrium) nagyobb mennyiségben fordul elő. Ezek a helyeken a föld kiszárad, kőkemény, a vizet igen nehezen veszi be, ezért nem nedvesedik át oly módon mint más termőtalaj. Ha azonban egyszer átázott, akkor szétfolyik, és igen nehezen szárad ki. A szíksó a talaj hajcsövességét nagyon csökkenti, sőt egészen meg is szünteti. Ez az oka annak, hogy megcserepededik a talaj, ha a felülete megszárad, alatta pedig a talaj igen sokáig nedves marad. A gazdák megkülönböztetik a virágos, a vak-, a por- és a termőszíket, melyek egy részét legelőként hasznosítják.

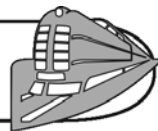
Így fest a kiszáradt, szikes talaj

Tavasszal egészen más élményt nyújt Sósokópó, a Törökbecsétől alig 5-6 kilométerre húzódó természetvédelmi övezet, mint az év többi szakaszában. Vagyis, ha az ébredező természetre vagyunk kíváncsiak, akkor ide igazán érdemes kirándulni. Nekem volt alkalmam ősszel is látni ezt a kis földi paradicsomot, meglehetősen esős időszakban, amikor igencsak „ingtag” volt a talaj, a sárban nemigen lehetett közlekedni, még gyalog sem. Április elején viszont jóval kevesebb a madár, mint októberben és novemberben. Következésképp kisebb a madárricsaj is.

Most csendes, friss a táj. Lehet így mondani? Ha szokatlanul is hangzik, ilyenek éreztük. Isteni csend honol a tájon, legfeljebb madárfütty „tarkítja”, esetleg hasít bele. A levegő nedvdús, illatos, tiszta, tavaszias.

Égészen Aracsig látni, világosan és kivehetően kirajzolódnak a pusztatemplom körvonalai. Egy-egy nyúl, őz, kutya felbukkanhat, de ember sehol. A kilátóról még csodásabb a táj, a színek úgy váltakoznak, mint a fotókon.

Hogyan jussunk el Sósokópóra? Törökbecsétől északkeletre kell elindulni, és az Aracsi

Madarak otthona

Mi sem természetesebb annál, hogy Sósokópón sós a víz, az már kevésbé ismert, hogy gyógyhatású is

Sósokópótól Aracsig is ellátni, aztán néha kiderül, minket is figyelnek

Pusztatemplom irányában haladva könnyen megtaláljuk úti célunkat. A közlekedési táblák vezetnek bennünket, csak Beodrát (szerbül: Novo Mileševo) kell keresnünk. Van egy másik útvonal, mely ugyancsak Törökbecsén át vezet. Törökbecséről Basahíd (szerbül: Bašaid) felé kell venni az irányt, és akkor a kopó déli oldalán találjuk magunkat. És mit még? Mintegy 500 hektáron elterülő természetvédelmi területet. A terület az észak-déli migrációs útvonal mentén nagy jelentőségű madárpihenő és táplálkozó hely. Kora tavasztól késő őszig nagyon sok madárfaj, libák, darvak, récék, cankók, lilék, búbicek, pólingok vonulnak át a területen, egyesek költenek is a szikes padkákön, a sűrű nádasban. A sekély szíksós mocsár mintegy 2660 hektár területen terül el, 2004 óta pedig ramsari terület, vagyis nemzetközi jelentőségű vizes élőhelynek számít.

A területen tavasszal és ősszel igen jelentős, több tízezres daru-, vadliba-, vadkacsa- és partimadár-seregek vonulnak át, megpihennek, táplálkoznak, egyesek pedig ott is maradnak költés céljából. A daruvonulás fő útvonala esik a Sósokópó, nappal a mezőgazdasági területeken táplálkoznak, éjszakára pedig a sekély vízre szállnak.

A mezőgazdasági munkálatok nagyfokú terhelést jelentenek az élőhelyre. A környező magasabban fekvő területekről folyamatosan bemosódik a szerves anyag, ami felgyorsítja a vízi növények elszaporodását, és a szikes eltűnhet. Szakemberek szerint szükség lenne a Sósokópó körüli földek felvásárlására és visszagyepesítésére ahhoz, hogy olyan állapotban maradjon meg, amilyenben egy-két évtizeddel ezelőtt is volt.

Nagy Magdolna

Tudod-e?

A Sósokópón található sós víz gyógyhatású. Környéke madárrezervátum, több száz madárfajtát számláltak meg a megfigyelők. A Sósokópó Speciális Természeti Rezervátum időszakosan kiszáradó szikes mocsár, a Tisza egyik ősi mederágában alakult ki.

Legutóbbi számunk kérdéseit a királyhalomi **Nagygyörgy Zsóka**, a Petőfi Sándor iskola negyedikes fejtette meg. A helyes válaszok: Az Esterházy család tulajdonában lévő kastélyban./Haydn volt a zeneszerző./A szerző az Alpokra gondolt a versében./Északkeletre található Munkács vára, amit Zrínyi Ilona fejedelemszöveg védett. Zsóka könyvtalmát május elején postázzuk.

Szántó, nádas, víz – ez itt a földi paradicsom

Vadlibák

1	2		3	4	5	6	7	8		
			CS				LY	AN		
9			10						11	
12		13		14				15		
16			17				18			
19						20				
21					22		23			
				24				25		
26	27		28				29			
										

Keresztrejtvény

A kiemelt sorokban egy szólást rejtettünk el.

Vízszintes sorok: 1. A szólás első része, 9. 45 római számmal, 10. Kedves erdei állat, 11. Kötőszó, 12. Török név, 14. Robbanószer, 15. Mocsok, 16. Orosz autótípus, 18. Szövegség, 19. Anca, 20. Egyedül, 21. Hullámtörő gát, 23. Kétségtelen tréfásan, 24. Férfinév, 25. Fordítva mulatóhely, 26. A rossz ellentéte, 29. Katolikus istentisztelet.

Függőleges sorok: 2. Párolgó, 3. A kályha tartozéka, 4. Nem azt, 5. Lám csak! 6. Őszi hónap röviden, 7. Fordítva ELY, 8. Ijesztgetés, 9. A szólás befejező része, 13. Meghitt jelenet, 15. Kigördít, 17. Régi úrmérték, 18. Régi súlymérték, 22. Vörös-tengeri öböl, 27. Cin, 28. Állatlakás, 29. Az elején mekeg.

Betűrejtvények

1

DUC DUC

2

SB   ÉS

IA   SZ

3

CIPŐ

2

4

H

NTTTT

Skandináv rejtvény (14.)

Rejtvényünkben Vajdaság néhány idegenforgalmi nevezetességének nevét rejtettük el. Ezeket kell megfejtenetek.

	HOMOK-SIVATAG	VÖRÖS-TENGERI ÖBÖL	MONTENEGRÓI FOLYÓ	JUHISTÁLLÓ	MÉRGEZŐ GÁZ	A TETEJÉRE	TÖNKRE-TEVŐ
	KÉN		FEDETT HINTÓ	DÉL	NOÉ HEGYE	AVAS PÁROSAI	
SZERETNE	ELKERÜLHE-TETLEN			AZ IDOMÉRO MESTERE			ESZÉK
				ÁLLÓVÍZ		HON BETŰI	OXIGÉN
						ÉN ÉSTE	
FOSZFOR	RÉGI	KABÁT KÖZEPE		RÉGI	SUGÁR	1000	LIBAHANG
EVŐESZKÖZ	SVÉD-ORSZÁG	GÁRDONYI GÉZA SZÍNŰVE		JUTTATNÁ	RÁLÁTÁS EGYNEMŰI	FELTÉTELES KÖTŐSZÓ	BELGIUM
		NAGYFAJTA PAPAGÁJ TALÁR KÖZEPE			VÉLETLENÜL ELTALÁL VALAMIT EZ		
FÉL ÖT	...SÁMUEL MAGYAR KIRÁLY		GÖRÖG BETŰ				ÉNEKELT SZŐCSKA
A FÖLDRE		450	HÁZORZÓ				LANTÁN
	LOPNI KEZD		IPARI NÖVÉNY NÉVELŐ	TEMPUS	OLASZ-ORSZÁG	OROSZLÁN-NÉV	ERBIUM
	VATIKÁN			SZÉN		5	
							DÉL

Az 11. szám skandináv rejtvényének megfejtése: ÁPRILIS BOLONDJA, BOLONDOZÁS

Szóbetoldó

	V				C		
	A	K			Z	Ó	
F	Á	R			Z	Á	S
K	A	P			Z	I	K
	Á	R			Z	Ó	
	D				G		

Olyan szót kell találnod, amellyel mind a hat sorban értelmes szót alakíthatsz ki.

Szókihúzó

M	C	A	I	M	L	A	SZ
V	I	O	L	A	L	A	A
I	I	M	E	R	R	G	R
B	O	R	Ó	K	A	K	E
É	L	Z	A	Z	G	L	B
Á	T	L	D	Ú	A	M	R
E	Á	A	N	Y	Ú	I	E
B	G	N	Ú	N	A	Y	G

BAB
BORÓKA
GAZDAG
GÁTLÓ
GERBERA

GYANÚ
LERÁG
MER
MIMÓZA
NYÚL

NYÚZ
RÓZSA
SZARKALÁB
VIOLA

A fenti szavakat húzd ki az ábrában jobbról balra, balról jobbra, fentről le, lentről fel, és átlósan oda-vissza! A megmaradt betűkből egy virág neve olvasható össze.

Lóugrásban

R	O	E	Á	NY
D	L	A	S	ZS
Á	A	K	S	N
O	I	R	Ő	Z
K	NY	T	Y	Á

A lóugrás szabályai szerint fejtsd a rejtvényt, melyben egy szabadkai születésű magyar író neve és egyik művének címe található!

TARKA OLDAL

Kicsi sarok

Játék a betűkkel

AÉGÓÓP

HIÓTÚZ

AAAÁBH

Helyezd el a megadott betűket az üres négyzetekbe úgy, hogy vízszintesen és függőlegesen is egy-egy értelmes szót kapj!

Keresd a madarat!

1. A TENGER LEVEGŐJE EGÉSZSÉGES.
2. TERVE RÉBUSZOKBÓL ÁLL.
3. DORKA KUKKEREZIK.
4. AZ AUTÓ ÖSSZEFECSKENDEZETT.
5. MARCINK ELUTAZOTT.

Minden mondatban egy-egy madárnevet kell találnod.

Anagramma

ÁRGUS
GÁZOL
KLÁRI
TELEL
LOVAG
PERES
LAKÁS
GAZSI
BOTOZ
ZENÉL
NÉGER

A megadott szavak betűiből képezz új, értelmes szavakat, és írd be a rejtvényrácsba! A kiemelt oszlopban az óév utolsó napjának nevét olvashatod.

Kicsi, kisebb, legkisebb

Azokról a halakról, amelyek akkor is kicsik, amikor „nagyra nőttek”

Akis növésű halaknak a horgászok nem szoktak sok figyelmet szentelni. Ez érthető is, hiszen nagyot akarnak fogni, ezért az apróságok nem érdeklik őket. Azokból legfeljebb csalihalnak fognak, olyankor pedig sokkal inkább a hal méretének megcsalinak való alkalmasságának, nem pedig fajbeli hovatartozásának szentelnek figyelmet. Az apróságok tehát elkerülnek a horgász figyelmét. Pedig kis növésű halfajból tájainkon sokkal több van, mint nagyra növőből, ráadásul a kutatók újabbnál újabb felfedezésekkel rukkolnak elő.

A közelmúltban például felfedezték a Tiszában a kaukázusi törpegébet, amely legfeljebb háromcentisre nő. Ez most a legkisebb halunk. Korábban vizeink legkisebb halaként a tüskés pikót emlegették, amely legfeljebb 6–7 centisre nő. Ezzel a hallal azonban komoly gondunk volt. Bármennyire is emlegették, sőt a biológia iskolai tananyagában is szerepelt, senki sem találkozott vele. Ez azzal magyarázható, hogy a szóban forgó hal a Duna vízgyűjtőjének mind felső, mind alsó szakaszán tömeges, mi pedig a közepén helyezkedünk el, ahova ez a hal nem járt se le, se fel. Bizonyító példánya (kettő) csak néhány évvel ezelőtt került elő, azóta egy se.

Mindenhol van, de még sincs sehol... Nagyjából ez volt érvényes a kurta baingra. Ennek a szokatlan hangzású névre hallgató halunknak – a törpegébbel és a pikóval ellentétben – a szakirodalom szerint gyakorinak kellett volna lennie tájainkon. Ennek ellenére csupán köny-

Törpegébek az akváriumban

vekből ismertük, de sokkal többen voltak, akik nem is hallottak róla. Az is lehetséges, hogy a tömeges küszszel való nagy hasonlatossága miatt egyszerűen elsiklottak felette. Aztán mégis megtalálták. A felfedezés ugyanannak a csapatnak az érdeme, amely a pikót és a törpegébet is megtalálta, és amelynek élén Sipos Sándor áll. A kurta baing a Zenta melletti Pánából került elő.

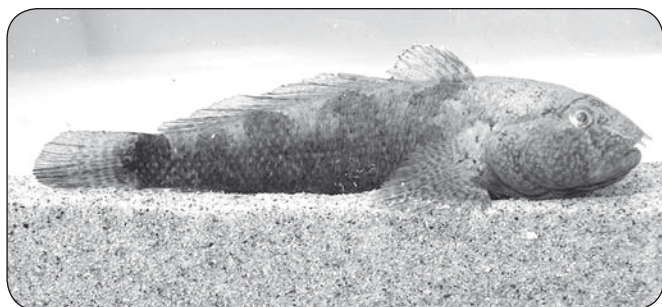
Tájaink legkisebb halának nagyon sokáig a tarka gébet tartották. Ez a jövevényhal még a 19. században jelent meg vizeinkben, a Fekete-tengerből vándorolt fel, és többnyire holtágokban, állóvizekben szaporodott el. Testhossza ritkán nagyobb 7 centinél, de vastkos halacska lévén sokkal súlyosabb a vékonyka pikónál.

Érdekes és figyelmeztető a lápi póc története. Ez az ugyancsak aprócska hal csak a Duna vízrendszerében él, fajként is itt alakult ki. A mocsarak és – mint neve is mondja – a lápok lakója volt. Ezek az életterek a lecsapolások és ár-

mentesítések következtében eltűntek, velük együtt – sokáig úgy tűnt – a lápi póc is. Aztán mégiscsak megtalálták. Elszórtan, szűk helyen, keveset. Most ellenőrzött körülmények között szaporítják, hogy visszatelepítsék, ahova még lehet, és megmentésük. Növekedéséről csak annyit: a tízcentisek ritkák.

Csak mellékesen mondjuk, hogy a törpe növésű halfajok többnyire rövid életűek, bár ez alól is vannak kivételek. Helyszűke miatt nem sorolhattuk fel vizeink összes halapróságát, csupán néhányat foglalkoztunk. Vizeinkben ma már legalább hatféle géb él, amelyek mind kis növésűek. A botos kölönthe, a küllők, a szivárványos ökle, a törpecsik úgyszintén aprócskák. Rajtuk kívül ide kíváncsoznak azok a halak is, amelyek testtömegükhöz képest tekintélyes hosszal rendelkeznek, ezért igen csak vékonykák. Ilyenek az őshonos ingolák, valamint az utóbbi években uszályok ballasztvizében potyautaskodó túhal is.

Buzás Mihály

Tarka géb

Lápi póc

Tüskés pikó

Kurta baing

Furcsa tények a narancsról

Tudtad, hogy a narancs fiatalít? Hogy zöld is lehet? Biztosak vagyunk benne, hogy van olyasmi, amit még nem hallottál erről a gyümölcsről!

– Kaliforniában tilos narancsot enni fürdőzés közben. Hogy miért? A narancs bizonyos fürdőolajokkal összekeverve különösen mérgező lehet.

– A trópusi éghajlaton a narancs zöld, a mérsékelt övön narancssárga. Utóbbi a napiány miatt van.

– Bobby Leach, az első ember, aki túlélte a zuhanást a Niagara-vízesésről egy hordóban, később azért halt meg, mert elcsúszott egy narancshéjon. A baleset Új-Zélandon történt.

– A felmérések szerint egy pohár narancslé megengedetten tartalmazhat 10 darab muslicát, de kukacból csak kettőt. Arra is van példa, hogy az ételekben megengedett bizonyos mennyiségű rovar, illetve haj is, és egy csomó olyan dolog, amire talán jobb nem gondolni.

– A narancslé jó gyógyszer gyomorproblémákra: tízezszer savasabb, mint az emberi vér.

– A Marvel azért alkotta meg a Captain Ciprus nevű superhőst, hogy több narancslevet adhassanak el.

– A narancs segít megőrizni a fiatalságot, hiszen rendkívül gazdag antioxidánsokban. Ezek köztudottan hatásosak az öregedés és bizonyos betegségek kialakulása ellen.

– A csokoládé és vanília után a narancs a világ legkedvencebb íze.

– Kolumbusz Kristóf vitte át a tengeren az első narancsmagokat 1493-ban.

Persze citrommagot is hozott ezzel egy időben.

– A világ narancskészletének 85 százalékából azonnal narancslé készül.

– A narancsfából készült botocskákat pedikűrhez és manikűrhez használják, mert rendkívül tömörök.

– A narancs az istenek gyümölcse: állítólag a Herkules által ellopott Aranyalmák is narancsok voltak valójában.

– Spanyolországban több mint 35 millió narancsfa van – a világon egyébként több mint hatszáz fajtáját ismerjük ennek a gyümölcsnek.

– A rákos megbetegedésekkel folytatott harcok során a narancs roppant hatásosnak bizonyult.

– Jamaicában padlótisztításhoz is használnak félbevágott narancsot. Az ottani mérnökök az olajat és a zsírt is ezzel távolítják el.

Mire jó még a farmer?

A farmer örök divat, de most új korszakát éli. A farmer nem csak nadrágnak jó. Ha van otthon kinőtt farmered, ne dobd ki! Számtalan holmit készíthetsz belőle, nem is gondolnád, mennyi dologra használható fel. Néhány inspiráló ötletet találsz itt. Ha kedvet kaptál valamelyikhez, nyugodtan láss hozzá!

Táskák, falitartók, tárolók

Itt aztán szabadjára engedheted a fantáziád, hiszen olyant tervezhetsz magadnak, amilyent csak szeretnél.

Füzet- és könyvborító

Nagyon mutatósak, főleg, hogy a zsebek ceruzatartóként is funkcionálhatnak. A farmer többféle színében elkészítheted, hímezheted, varrhatsz rá bármit kedvedre.

Uzsonnás szatyor

Ötletes, nem?

Ékszerek

Ebből a klassz anyagból mutatós ékszerek is varázsolhatók. A legegyszerűbb talán a karakötő, de persze mást is készíthetsz belőle.

Pénztárca

Gondoltad volna, hogy ilyen is lehet? Egy kis kezűgyesség azért kell hozzá.

Mobiltartó

Legcélszerűbb akkor használni, ha éppen töltöd a mobilod.

Még jó, hogy késik!

- Mire vársz itt az utcán?
- Kiesett az órák az ablakon, és most el akarom kapni.
- Az már rég leesett.
- Szó sem lehet róla, mindig késik öt perccel.

Babona

- Ön hisz ebben? – kérdi a közvéleménykutatónak, és az ajtó fölé erősített patkóra mutat.
- Nem hiszek... De állítólag szerencsét hoz akkor is, ha nem hisz benne az ember...

Kenyerek

- Két vajás kenyér sétál a sivatagban. Nem-sokára észreveszik, hogy egy zsíros kenyér fut velük szembe, majd el mellettük. Megszólal az egyik vajás kenyér:
- Nézd, hogy be van szóval!

Vészjelzés

- Két indián eltéved a sivatagban.
- Figyelj! Lőj egyet, hátha meghallja valaki! Az megteszi, de semmi sem történik.
  - Tíz perc múlva megismétli... mikor huszadszor is, megszólal az első:
  - Lőjél fel még egyet, talán most meghallja valaki!
  - Nem tudok.
  - Hogy-hogy?
  - Elfogyott a nyílvesző.

Dicséret

- Egy fiatal és egy öreg szög száll fel a buszra. A fiatal helyet foglal, majd mikor már nincs egy szabad hely sem, átadja helyét az öreg szögnek. Az öreg szög leül, majd megpaskolja a fiatal szög vállát és így szól:
- Derék szög vagy fiam.

Késő

- Bankba megy az atyafi.
- Sorsjegyet szeretnék venni. Mikor lesz a húzás?
  - Három hét múlva.
  - Késő! Nekem már most, mindjárt kellene a pénz.

Nem tehet róla...

- Történelmi kalandfilm készül a televízióban. Épp azt a jelenetet forgatják, amikor egy török lovas elrabol egy magyar leánykát. A jelenet remekül sikerül: a török elragadja a lányt és elvágat. Útközben azonban – ki tudja miért – helyet cserélnek.
- Megőrültetek? – tépi a haját a rendező.
  - Most kezdek elölről az egészet.
  - Nem én tehetek róla – feleli a török. – A partnernőm egész úton könyörgött nekem, hadd vezethessen egy kicsit.

Képmásolás

- A múzeumban képmásoló festőművész-növendék dolgozik. Nézi az atyafi sokáig, majd megkérdezi:
- Elnézést, festő úr, de kérdésem volna.
  - Mire vonatkozólag? – kérdi a piktor-növendék.
  - Arra – magyarázza az atyafi –, hogy ha az új kép elkészült, mit csinálnak a régivel?

Két óra

- Tudja kend – kérdi a falu közepén az egyik székegy a másiktól –, miért van ennek a templomnak mind a két tornyán óra?
- Miért?
  - Hát csak azért, hogy amíg én nézem az időt, kendnek ne kelljen várni rá, hanem nézhesse addig a másik órán...

Skót szálló

- Egy skót kisváros szállodájába betér egy turista és rábámul a hallban a falon lévő órára.
- Elnézést kérek, ön nálunk szállt meg? – kérdezi a hoteltulajdonos.
  - Nem.
  - Nagyon sajnálom, de az óra csak a vendégek rendelkezésére áll.

Csak igazságosan

- A skót fiú és a skót lány betér egy teaszalonba. Ketten rendeltek egy csésze teát, megisszák, majd a fiú így szól a felszolgálóhoz:
- Fizetünk! Egy csésze tea volt, de külön-külön fizetjük.

Síelő százlábú

- Olyan szívesen síelnék! – panaszkodik a százlábú. – De mire fölcsatolom a síléceimet, elmúlik a tél.

Az előrelátó

- A skót mondja a pipás angolnak, hogy ő inkább szivarozik, mert a pipázás sokba kerül.
- Miért?
  - Mert szivarral néha megkínálják az embert, de pipával soha!

Tengeri szakács

- Volt nekem egy olyan nagybácsim, aki egy tengeralattjárón szakácskodott.
- És már nincs ott?
- Sajnos nincs. Egyszer ugyanis kifutott a tej, és ő ki akart szellőztetni.

Szempontok

- A skót lötyögő új kalapban jön haza. Kérdi a felesége:
- Kisebb nem volt?
  - Nem volt érdemes, a nagy számozásúakat is ugyanannyiért adták, mint a kisebbeket.

A múmia száma

- Két gyerek nézi a múmiát. Különösen kíváncsian szemlélik azt a kis táblát, amelyen a következő felirat áll: 2450.
- Mit jelent ez a kis tábla?
  - Valószínűleg annak az autónak a rendszáma, amely elgázolta ezt a szerencsétlent.

Mentegetőzés

- A vendég megkérdezi a háziasszonyt:
- Ki az az idős hölgy, aki ott a sarokban beszélget?
  - Az egyik lányom – válaszolja kimérten a háziasszony.
  - Ó istenem! – próbálja helyrehozni a hibáját a vendég. – Ugye sokkal idősebb, mint Ön?

Útbaigazítás

- Bocsánatot kérek, lenne szíves megmondani, hogy hány óra?
- Öt óra.
- Volna szíves azt is elárulni, hogy reggeli vagy délután öt óra?
- Reggeli.
- Pardon, lehetne még egy kérdés: tegnap reggel van-e, vagy pedig ma reggel?

Milliomos

- Az olajmilliomos négy napon belül már a második Mercedes sportautót vásárolja.
- Talán nincs megelégedve az első kocsival? - érdeklődik aggódva az autókereskedő.
- Dehogynem - mondja a texasi -, csak valahol elhagytam az autókulcsot.

Marslakó logika

- Két marslakó először lát kosárlabda-mérkőzést.
- Miért szaladgálnak ezek mind alsónadrágban? - kérdi az egyik.
- Buta vagy - mondja a másik. - Ha te is olyan nyakiglába nőnél, te se találnál magadnak megfelelő nadrágot.

A három sündisznó

- Három sündisznó megy az erdőben, de eltévednek. Nagyon fáznak, de szerencsére arra jár egy tündér és azt mondja:
- Teljesítem három kívánságotokat, mivel hárman vagytok, mindegyikötöknek egyet.
- Az első azt kéri a tündértől, hogy juttassa haza.
- A második is azt kéri:
- Nagyon fádom, juttass haza.
- A harmadik azt mondja:
- Nagyon fádom, ráadásul egyedül vagyok.
- Bárcsak itt lennének velem a testvéreim!

Bicikli

- Józsi bácsi rozzant biciklijén hajt haza a mezőről. Útközben többen kiabálnak neki:
- Józsi bácsi, vigyázzon! Lóg a hátsó sárhányója! Nem hallja, hogy zörög?
- Az öreg csak legyint. Amikor már a tizedik embert látja integetni, leszáll és odaszól neki:
- Hiába kiabálsz, nem hallok semmit, mert zörög a sárhányóm.

Tiszta haszon

- Mondd, a nagypapa nem haragudott, amikor a vámön átkutatták a bőröndjét?
- Dehogy, hiszen vizsgálat közben megtalálták a szemüvegét, amit két hete vesztett el.

Jogos igény

- Nos, ahhoz képest, hogy semmiféle képzettséggel nem rendelkezik, meglehetősen magas a fizetési igénye - mondja a főnök a felvételizőnek.
- Persze - mondja a jelentkező -, de maga el sem tudja képzelni, milyen nehéz úgy dolgozni, hogy nem tudja az ember, mit csinál.

Esernyős zuhany

- Igaz, nem rám tartozik, de mondja, tanár úr, miért megy esernyővel tusolni?
- Mert otthon felejtettem a törülközőmet!

Legősibb állat

- Melyik a legősibb állat a világon?
- ???
- A pingvin, mert az még fekete-fehér.

A pók lakása

- Milyen szobák vannak a pók lakásában?
- ???
- Csupa hálószoba.

Bulldog a háztetőn

- Két kutya beszélget a háztetőn:
- Hogyan jussunk le innen? - kérdi a tacs-kó.
- Szerintem ugorjunk le! - mondja a bulldog.
- Persze, hogy nekem is így belapuljon az orrom, mint neked?

Ocsmány hentes

- Nyuszika felhívja telefonon a hentes:
- Van disznófüled?
- Van.
- Hát marhanyelved?
- Van.
- És csirkelábad?
- Az is van.
- Hát akkor nagyon ocsmány lehetsz...

Bulit szervez

- A tücsök egy bulit szervez, és meghív minden bogarat. El is jönnek a bogarak sorban, a katica, a sáska, a hőscincér... az est végére már csak a százlábú hiányzik.
- Véget is ér a buli, mindenki indulna haza, amikor nyílik az ajtó, belép a százlábú, és dühösen mondja:
- Ki írta ki az ajtó elé, hogy lábat törölni kötelező?

A macska hazatalál

- Egy férfi nagyon utálja a felesége macskáját, és elhatározza, hogy megszabadul tőle. Beteleszi a kocsijárába, és elhajt vele 10 utcával messzebb, ott kiteszi a parkban, és hazahajt. Épphogy hazaér, látja, hogy a macska kényelmesen ballag fel a lakásuk lépcsőjén.
- Másnap elviszi 30 utcával messzebbre, de mire hazaér, a macska is otthon van. A következő nap elvezet 30 km-rel messzebbre, lefordul egy országútra, majd egy mellékúton is megy még összevissza vagy 10 km-t. Itt bemegy egy erdőbe, és kiteszi a macskát.
- Néhány óra múlva cseng a feleség telefonja:
- Marcsi, otthon van a macska?
- Igen, itthon.
- Add neki a telefont, teljesen eltévedtem, és meg akarom kérdezni tőle a hazafelé vezető utat!

Nevek

- Vidéki kislány felel ókori történelemből.
- Mondd meg szépen, kivel harcolt Achilles Trójában.
- Plutóval.
- Egyáltalán nem! Törd még a fejed!
- Néróval.
- Szó sincs róla.
- Akkor Hektorral, de hogy valamelyik kutyánkkal, az biztos.

A helyes válasszal könyvet nyerhetsz!

Két nap múlva, április 18-án műemlékvédelmi napot jegyez a világ, sok-sok rendezvénnyel hívják fel a figyelmet értékeink, műemlékeink megismerésének és megőrzésének fontosságára. Felvételünkön egy jól ismert vajdasági műemlék részletét láthatjátok. Felismeritek-e? Kérdésünk: hogy hívják a fotón látható épületet, és mely vajdasági város közelében található? **A helyes megfejtők között egy jutalmkönyvet sorolunk ki. Jelentkezéseket április 23-ig fogadjuk levélcímünkön: Jó Pajtás, Vojvode Mišića 1., 21000 Novi Sad vagy a jopajtas.szerk@magyarszo.com e-mail címen. A beküldők figyelmét felhívjuk, nevük mellett tüntessék fel osztályuk, iskolájuk, lakhelyük nevét és címét.** Köszönjük!

Noha két hét telt el legutóbbi megjelenésünk óta, biztosan emlékeztek nyereménykérdésünkre. Menjünk sorjában, ugyanis a tavaszi szünidő miatt ezúttal két szám megjelentését közöljük!

11. számunkban Hoki Brigittának, a szabadkai EmArt Műhely növendékének a sportpályás rajzát közöltük, kérdéseinkre a

helyes válasz természetesen az volt, hogy röplabda látható a munkán. A helyes választ beküldők közül a szerencse a kishegyesi **Gál József**re, az Ady Endre iskola ötödikes tanulója mosolygott. Könyvjutalmát május elején postázzuk.

Kivételesen hatásos pillanatot örökített meg Gergely József kollégánk, neves természetfotós, amikor sikerült a Hold előtt elhúzó madarakat lencsevégre kapnia. A felvételt a 12-13. számunkban közöltük, de sok kiállításon is megcsodálták már a fotó és a természet kedvelői. Kérdésünk az volt, milyen madarak árnyéka ismerhető fel a Hold előterében? Sok válasz érkezett címünkre, volt, aki szerint gólyák vagy vadludak látszanak a Hold előtt elhúzva. Nem ez a helyes válasz. A fotós és madarász állítása szerint darvak sziluettje látszik, sőt a fotó címe is Daruhold. A szerencse az adai **Uller Botondra**, a Cseh Károly iskola harmadik osztályos tanulója mosolygott.

Gratulálunk! A jutalmakat május elején postázzuk.

Játékunk pedig folytatódik.

Az autizmust nem lehet gyógyítani, de...

Az autisták világnapja, április 2-án alkalmával az I/1 tanulói egy-egy kékes fényű, saját világukhoz hasonló, tarka tojást rajzoltak. Ezáltal igyekeztünk annak üzenetét küldeni, hogy az előítéleteket le kell küzdeni. Ne szomorkodjatok, hogy nem valósítottátok meg álmaitokat, mert az a boldogtalan, aki nem is álmodott! – küldték az elsősök üzenetüket barátaiknak, kik a kék csöndesség világában élnek.

Az autizmust nem lehet gyógyítani, de meg lehet érinteni.

Antelj Laura, Miroslav Antić iskola, Palics

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Matice srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság
Autonóm Tartomány
kormánya

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

BETHLEN GÁBOR
Alap

Szekeres László
Alapítvány

68 éves a Jó Pajtás
Vajdasági magyar gyermeklap

■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ A Kft. igazgatója: **Ökrész Rozália** ■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Nagy Magdolna** ■ Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály** ■ Lektor: **Rajnai Anita** ■ Állandó külmunkatársak: **Bence Erika, Bori Mária, Farkas Ilona, Gyarmati Krisztina, Kis Laura, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda** ■ Telefon: +381/21/ 475-400-8 (csak telefon) ■ Kéziratokat és képeket nem őrünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon/fax: 021/557-304, e-mail: (csak lapterjesztési ügyekben) plasman@magyarszo.com ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ A nyomtatásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■ Jó Pajtás az interneten: <http://www.tippnet.rs/jopajtas> ■ jopajtas.szerk@magyarszo.com